

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO

S. A.

ACTUALMENT

OCCASIONS EXCEPCIONALS EN ARTICLES PER A

CAÇADOR.

Barrets, gorres, bruses, pantalons, calçat, Motxilles, polaines, sarrons, ampollines «Thermos», gots, cantimplors, fiambreses, cistelles, collars, cadenes, morrions, i cordons per a gossos.

DEL 16 AL 31 JULIOL IMPORTANTÍSSIMS DESCOMPTES sobre les prenes confeccionades en existència

60 per 100 en models de vestits per a senyora i capells per a senyora i nena.
50 per 100 en models de vestits per a nena.
40 per 100 en bruses, faldilles, refajos, bates, abrics de senyora i formes per a capells.
25 per 100 en plastrons i corbates per a senyora.
20 per 100 en capells per a nens i davantals per a nena.

SECCIÓ D'S- TAMPATS

Teixit vora verda, assortit en dibuixos, ample 70 centímetres; el metre a ptes. 1'60
Percal estampat, dibuixos novetat, ample 70 centímetres; el metre a ptes. 1'25
Crespó extens assortit en dibuixos, ample 70 centímetres; el metre a ptes. 2'25

SECCIÓ DE GAS- SES I TULS

Crepé «Georgette»
tot seda, ample 100 centímetres; el metre a pes-
setes 9'00

SECCIÓ DE QUEVIURES

Acaben d'establir-se nous preus per a la riquíssima
LLET CONDENSADA marca **EL SIGLO**

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.

Telèfons números... 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Conde de Peñalver, núm. 18

LLOGARIA

camp de futbol, tancat a ser possi-
ble, i a prop de la ciutat o de les
seves vies de comunicacions.
Escriure a J. C. 44, LA VEU DE
CATALUNYA.

Participariem

en les despeses d'un camp de fut-
bol, al se'n permetés usar-lo en de-
terminades hores.
Ofertes a J. C. 44, LA VEU DE CA-
TALUNYA.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la
Universitat de Barcelona. - Dia 20
de juliol de 1922.
Hores d'observació: A les set, a les
tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar:
765.2, 763.8, 763.6.

Termòmetre sec: 21.5, 23.0, 24.2.

Termòmetre humit: 19.5, 20.5, 20.9.

Humitat (centèsimes de saturació):
82, 79, 72.

Direcció del vent: SO., SE., SSO.

Velocitat del vent en metres per se-
gon: 1, 7, 7.

Estat del cel: Quasi tapat, Nuvolós,
Seré.

Classes de núvols: K., St.K., K.

Temperatures extremes a l'ombra:

màxima, 25.6; mínima, 19.7; mínima prop
del sol, 16.5.

Oscil·lació termomètrica: 5.9.

Temperatura mitja: 22.6.

Precipitació acnosa, des de les set
del matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 0.0 mm.

Recorregut del vent en igual perío-
de, 75 km.

Observacions particulars: Calitja.

El director, E. Alcóbé.

Va ser curat al dispensari de Sant
Andreu el noi Evlasi Urbaneja Blan-
co, de 14 anys, el qual tenia ferides

a la cara i contusions als braços i
cames, pronòstic reservat, de resul-
tes d'haver caigut d'un pi a la Torre
del Baró. Va ingressar a l'Hospital
Clínic.

Cristalleries

J. Llorans, R. Flor, 30

A les set del matí un municipal
detingué al carrer de Sepúlveda un
individu que duia a coll un sac que
contenia una màquina d'escriure.

Interrogat sobre la procedència,
després de molts embollos, confes-
sà que ell i un altre que va fugir
l'havien robada d'una fàbrica de blan-
d'ultramar instal·lada al carrer de la
Diputació, 26, on van entrar amb
fractura de porta.

El detingut, Celestí Santos Pla, de
22 anys, fou portat a la delegació.

JOIES VILANOVA

Unió, 6

En sessió de Junta general ordinà-
ria celebrada per la Societat Coope-
rativa de Cases Barates «La Casa del
Menestral», el dia 16 del corrent, re-
sultaren elegits per a la Junta de
Govern els senyors don Josep Clavé,
president; don Emili Pon, secretari;
don Josep Gómez, vice-secretari; don
Adolf Font, tresorer; don Miquel Rie-
ra, comptador, i els senyors don Isi-
dre Lafarga, don Joaquim Isnardo,
don Domènec Guerri i don Antoni
Fuster, vocals.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

Al carrer d'Urgell, entre Tamarit i
Floridablanca, se celebrà un ball
demà, 22 de juliol, a les deu de la nit,
els acords de la banda artística
L'Alegria. Es rifaran quatre premis.

- Sangrà Pelayo, 11 Banyeres

L'Assemblea de mestres de centres
de cultura de Catalunya s'ha reunit
a l'Ateneu Obrer.

Hi han pres part, presents i repre-
sentats, els mestres de 103 associa-
cions obreres, republicanes, coopera-
tives i institucions d'aquesta ciutat
i la resta de Catalunya.

Amb lleugeres modificacions foren
aprovats els temes proposats per la
ponència i que constitueixen el pro-
grama de les reivindicacions que els
mestres de les al·ludides associacions
es proposen obtenir.

S'acordà igualment emprendre una
activa campanya de propaganda per
a capacitar l'opinió pública de la
justícia de llurs aspiracions, en la
qual entra la celebració de mitings
i conferències i la publicació d'un
periòdic.

Finalment es nomenà la següent
Junta Directiva:

President, don Angel Remigio; vice-
president, don Esteve Guarro; secre-
tari, Eudald Cubells; vice-secretari,
Mateu Sans; tresorer, don Marcell
Bringué; comptador, don Francesc Sti-
vi; vocals, donya Aurelia Bonet, do-
nya Carme Altamira, don Josep Tor-
nabell, don Isidre Sans i don Antoni
Andriu.

La Junta es reunirà tots els diumen-
ges, a les deu del matí, a l'Ateneu
Obrer.

Va ser portat al dispensari de Grà-
cia el noi Francesc Solà Llinàs, de
dos anys, habitant al carrer de Lin-
coln, 29, torre, el qual sofria un co-
mencament d'intoxicació per haver
begut tinctura de iode en un descuit
de la seva mare.

La policia de la Barceloneta ha
detingut a A. P. P., acusat d'haver
estat a la casa Truniger una mà-
quina d'escriure valorada en 1.500
pessetes.

Acabat el període oficial de Quintes,
la Diputació ha volgut significar
aquest any la seva gratitud als funcio-
naris que han intervingut en les
operacions de reclutament per la in-
tensa tasca feta, i a aquest efecte
els obsequia amb un esplèndid ban-
quet que se celebrà, en mig d'una

Dr. Montaña

dels Hospitals de París. Pell i Ve-
neri. Sant Pau, 23, principal, 2.

franca alegria, al pintoresc restaurant
de la Font del Gat.

Assistiren a la festa uns 50 comen-
cals.

Per delegació expressa del president
de la Diputació, senyor Vallès i Pu-
jals, que ho és al propi temps de la
Comissió Mixta de Reclutament, pre-
sident el banquet el diputat senyor Mar-
qués, que forma part de la referida
Comissió, i s'asseieren al seu costat a
la presidència, el secretari interí de
la Corporació, senyor Tarruella, el
cap interí de la Secció d'Interessos
Generals, a la qual està adscrit el
Negociat de Quintes, senyor Sebas-
tià; els oficials primers, senyors
Mila i Guillo i el secretari particular
del president, senyor René.

Hi hagué en destapar-se el xam-
pany, els discursos de rigor. Tots els
oradors posaren de relleu la cordial-
tat i companyonia que regnen al
Negociat de Quintes i expresaren, de
passada, el fervent desig dels reunits
de què el càrrec de secretari de la
Diputació que exercia tan digna-
ment, amb caràcter interí, don Ignasi
Tarruella, es convertís aviat en
efectiu. Tumbé tingueren frases d'a-
graïment sincer per al senyor Mar-
qués per l'entusiasme que ha posat
en tot moment en la defensa de les
aspiracions dels funcionaris de la
Diputació.

Els senyors Tarruella i Marqués di-
gueren al final, en breus i sentides
paraules, la satisfacció que els pro-
duïen les mostres d'afecte de què ac-
baven de ser objecte i l'estima amb
que les recollien.

En la Societat Mutha de Mestres
Sastres «La Confluència», d'aquesta ciu-
tat, s'han celebrat els exàmens fi de
curs, d'aquella Acadèmia, amb no-
table concurrència d'alumnes provi-
nents de diferents regnes espanyols,
als quals el president, senyor Daura,
acompanyat de la Junta Directiva i
del Jurat Qualificador, compost pels
mestres renomats sastres barcelonins,
va donar «ls respectius diplomes ac-
reditant l'apropiament que han demo-
strat, el qual document constitueix
una valuosa i autoritzada certificació
d'aptitud que no expedeix cap altra
entitat tècnica-professional d'Espanya.

A dos quarts de nou d'ahir vespre,
es va declarar un incendi en un ta-
ller de pintoria instal·lat en un so-
lar del carrer d'Aragó 22, i propietat
de Manuel Estadells.

Va ser degut a la inflamació d'uns
ingredients, i van acudir-hi els bom-
bers del quarter central, els quals,
al cap d'una hora i mitja de treballar,
van domar l'incendi.

No hi han haver desgracies per-
sonals. Les pèrdues es calculen en 3.000
pessetes.

A la Clínica de Cirurgia de Santa
Madrone, organisme de la Caixa de
Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis,
s'efectuà ahir, pel doctor Corachán,
la primera operació preparatòria per
a la col·locació d'una mà artificial a
un obrer manco. L'operació, que, va
tenir un excel·lent resultat, es reali-
zà en el règim de l'Institut Català,
per a la rehabilitació física de mui-
tals, fundat per l'esmentada Caixa de
Pensions. Aquest servei social ha es-
tat sufragat per la Casa Filatures Ca-
ralt-Pérez S. A., als tallers de la qual
va esdevenir l'accident que deixà
manco l'obrer operat.

Advertència interessant

Demà, divendres,
posarem a la venda
tots els retalls de
seda, llana i cotó.
Els nostres preus
seran com cada any:

**Buinosos,
abandonats**

LA FILOSOFIA

10 - Carme - 10

Vida religiosa

Avui, Sant Daniel, profeta, i Santes
Praxedes i Júlia, verges. - Demà, San-
ta Maria Magdalena, penitent, i Sant
Tebell, màrtir.

Quaranta hores: Avui, a la Capella
de la Santa Creu (carrer de Magdale-
nes). Hores d'exposició: De les sis
del matí a dos quarts de vuit de la
tarda. - Demà, a l'església parroquial
de Santa Madrona.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona
al peu de la Creu, a la Catedral, privi-
legiada. - Demà, Nostra Dona del Con-
sol, a Sant Agustí, privilegiada.

La missa d'avui: Santa Praxedes,
verge, color blanc. - La de demà: San-
ta Maria Magdalena, penitent, color
blanc.

Adoració nocturna: Avui, Torn de
Sant Ignasi de Loyola (a la parroquial
de Sant Martí de Provençals). - Demà,
Torn de Sant Antoni de Padua.

Vetlla en sufragi de les Animes del
Purgatori: Avui, Torn de la Verge de
la Pietat, a la seva capella, Escorial,
155, Gràcia. - Demà, Torn de l'Espe-
rit Sant, a la mateixa capella.

Bisbat

- El dia 31 de juliol, festa de Sant
Ignasi de Loyola, a les vuit del matí,
celebraran llur primera missa a l'es-
glésia de la Santa Cova de Manresa
els PP. Eugeni Tort, Angel Savarino,
Vicens Molina, Manuel Carpi, Josep
Montfort, Adrià J. Gomes, Salvador
Morant, Manuel Armida, Lluís Gon-
zaga del Ojo, Adolf E. Muhn, Manuel
Ocampo, Josep M. Piñol, Francesc
Robinson, Ramon Corrigan, i a l'es-
glésia de Sant Ignasi, de la dita ciu-
tat, els PP. Josep Sanchez Oliva, Ig-
nasi Corrons Bescompte, Francesc Jav-
morell, Tomás Coloman, Florentí Al-
cañiz, Ferrán Pérez Acosta i Josep
Pérez Buñes, de la Companyia de
Jesús.

Acabara l'acte amb el «Te Deum» i
benedicció.

- Demà, dissabte, dia 22, de juliol,
s'inaugurarà el nou temple del poble
de Masquefa.

Hi assistirà, en representació del
Prelat, el doctor don Francesc Faura.
- Per als famolencs russos s'han
rebut en aquest bisbat 5.000 pes-
setes de la Mancomunitat de Cata-
lunya i 500 per mitja d'un P. de
l'Oratori de Sant Felip Neri.

- S'ha publicat el número de «El
Propagador de la Devoció a Sant Jo-
sep» corresponent al dia 15 del pre-
sent mes de juliol amb un escollit
sumari.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

UN ATEMPTAT

Madrid, 20, 2 tarda.
El ministre de la Governació ha manifestat aquesta tarda que havia rebut notícies de Barcelona manifestant que anit passada, un grup de sindicalistes feu uns quinze disparats contra l'inspector de policia don Honorí Inglés.

Aquest resultat amb una ferida a la cuixa, amb orifici d'entrada i sortida, que fou qualificada de pronòstic reservat.

Els autors de l'agressió no foren detinguts, ignorant-se les causes de l'atemptat.

EL TIFUS

Parlant de la campanya contra el tifus, ha dit aquesta tarda el cap del Govern que el focus havia minvat molt fins a l'extrem que fa pocs dies, la nota sanitària assenyalava només cinc malalts hospitalitzats: tres homes i dues dones.

A Astúries i Andalusia també aparegueren alguns focus que foren combatuts eficaçment.

La direcció general de sanitat ha repartit profusament un fascicle contenint les mesures preventives que han d'adoptar-se contra el terrible mal.

EL PRESIDENT DE L'ARGENTINA

Oficialment s'ha confirmat la pròxima visita a Espanya que ha de realitzar el president de la República Argentina, senyor Alvear, havent-se ultimats els detalls del viatge.

Definitivament el dia primer d'agost arribarà el president Alvear a la frontera.

A Hendaya l'esperaran, en nom del Govern espanyol, el ministre d'Estat i el cap del Gabinet diplomàtic, comte de Bulne.

Es traslladaran el president senyor Alvear, amb el seu acompanyament, fins a Sant Sebastià, on descansarà un parell d'hores al ministeri de Jordana.

Immediatament, el senyor Alvear, amb el ministre i el cap diplomàtic, embarcaran en el cuirassat «España», salpant el vapor cap a Santander, on arribaran el mateix dia primer, a última hora de la tarda.

Al moll de Santander es tributaran al president Alvear els alts honors corresponents a la seva jerarquia.

L'esperaran el rei, el Govern, les autoritats i el restant element oficial.

En landó descobert i acompanyats per l'escolta reial, es traslladaran el rei i el senyor Alvear, seguits de la comitiva oficial, al palau de la Magdalena, on aquella nit se celebrà un banquet de gala en honor del cap d'Estat argentí.

El dia 2 hi haurà una excursió a Santillana, una recepció a l'Ajuntament i una funció de gala al Teatre Pereda.

El dia 3 al matí sortirà el senyor Alvear en el vapor «España», cap a Sant Sebastià, acompanyat sempre del ministre d'Estat, i cap del gabinet diplomàtic.

A Sant Sebastià s'aturarà unes quantes hores per a saludar la reina Cristina, i a la tarda del mateix dia 3 marxarà en automòbil cap a Hendaya, on pendrà l'express de París, acompanyat de els senyors Fernández Prada i Bulne.

ELS EXPULSATS DE L'EXERCIT

Sembla que la majoria dels ex-alumnes de l'Escola Superior de Guerra dels que se sap que han estat readmesos en l'exèrcit per sentència del tribunal competent, s'han reunit aquest matí per a tractar de l'actitud en què s'ha col·locat, envers ells, l'«arma d'infanteria», que els obliga a no seguir llurs estudis a l'Escola Superior de Guerra.

Es diu que els reunits, després d'un ample canvi d'impressions, acordaren donar-se de baixa de l'exèrcit.

EL PRESSUPOST D'INSTRUCCIO PUBLICA

La fórmula d'avenença arbitrada per a solucionar la lluita que entorn de la discussió del pressupost d'Instrucció pública hi havia la Senat ha estat la següent:

S'augmenta en 50.000 pessetes, que es destinen a la residència escolar catòlica, la partida de 200.000 que hi havia per a residències.

Es manté la partida de 300.000 pessetes consignades per a la construcció d'un edifici destinat a l'Institut

Escola, però suprimint la paraula escola, a fi que la partida quedi consignada per a construcció d'un edifici per a Institut, deixant així el ministre en llibertat de destinar aquesta quantitat per a edificar edificis a qualsevol dels instituts de Madrid.

Per la seva part els impugnadors de les partides, tal com anaven, retiraran l'esmena que tenien presentada sobre analfabetisme.

UN ALTRE ARTICLE

D'AMÓS SALVADOR

En «El Imparcial» apareix avui un altre article de don Amós Salvador, que comença amb aquestes paraules:

«El artículo que tuvo la bondad de publicar «El Imparcial», escrito por mí, sobre la cuestión catalanista, que me ha hecho blanco de los más groseros e injustos insultos, contrarrestados, por fortuna, con muchísimo mayor número de entusiastas felicitaciones, de todas las provincias de España, así como de muy significativas y respetables personas y colectividades de Cataluña, empezaba diciendo: «Cuando va a acabar o vamos a acabar con la mascarada regionalista?»

Pues ya parece que se han quitado la careta. Ya no puede dudar nadie de la última asamblea, del banquete de Barcelona, donde se han declarado los asistentes franco, resuelta y decididamente separatistas.

Verdad que los catalanistas siempre se expresan en tonos de amenaza, y, aunque se les podría dejar a sus anchas, en la última que han formulado no sería caballeroso dejar abandonadas a las otras 45 provincias y a la mayoría de los catalanes que desean la unidad de España.

Hay que librar a esos catalanes, que, aun hablando catalán, se enorgullecen con llamarse españoles, de las demasías de los catalanistas y de la odiosa tiranía de la Lliga, muy difícil de ser combatida por su organización despótica y que llega a hacerse invencible cuando le presta su apoyo activo o pasivo el Estado español.

Es ya preciso resolver este problema que no admite más dilación ni distracciones y para ello vayan a un lado los separatistas y cuantos, conscientes o inconscientes, en una u otra forma, les ayudan con lamentable complicidad y ponganse resueltamente enfrente los que por ningún concepto y en ningún modo hemos de transigir con el separatismo.»

ELS REINTEGRATS A L'EXERCIT

Madrid, 20, 4'15 tarda.
El «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra» publica una disposició ascendint a capitans d'infanteria els tinentes don Manuel Quesada, don Joaquín Boneta, don Eleuteri Villanueva, don Ramon Martínez Aragon, don Josep Díaz Villegas, don Lluís Carranza Torres, don Joan Borjas Quiruga i don Ferran del Aguilá, reintegrats a l'exèrcit després de llur expulsió de l'Escola Superior de Guerra. Se'ls concedeix l'antiguitat en la col·locació que els correspongui entre els de llur classe, havent produït efectes administratius els ascensos en les revistes de comissari corresponents.

CONTRA LES DECLARACIONS DELS MILITARS

El ministre de la Guerra ha dictat una Reial ordre dient que, en vista de la freqüència amb què acuden els militars a la premsa exposant opinions sobre assumptes del servei o relacionats amb la política del Govern, en forma d'articles, solts, cartes, declaracions, firmats els uns o emplantant pseudònims en altres, tenint en compte que inclou infracció manifesta de les disposicions vigents i que interfereixen perjudici als interessos de l'exèrcit, pels antagonismes que poden crear entre les classes, en perjudici de la disciplina i interessos generals del país, es recorda a tots els que formen part de l'exèrcit la prohibició absoluta d'acudir a aquests mitjans. Consigna les disposicions legals que ho impedeixen i ordena a totes les autoritats militars que, emprant tots els mitjans que tinguin, impedeixin que s'infringeixi aquesta prohibició; exigint, sense excepció de categories, amb la major rapidesa i rigor, les responsabilitats corresponents per la via judicial.

Aquesta prohibició no compren els treballs d'estudis científics en general, estrany a la política, ni aquells que tinguin caràcter tècnic-professional.

EL CAPITAN GENERAL DE CATALUNYA

En l'express ha arribat aquest matí a Madrid el capità general de Catalunya, senyor Primo de Rivera.

Després de descansar uns quants moments s'ha dirigit al ministeri de la Guerra, visitant al cap del Govern i al sots-secretari de Guerra, general Barrera.

No han aconseguit veure'l els periodistes.

El sots-secretari de Guerra, senyor Barrera, els ha manifestat que el viatge ha obert únicament a tractar amb el President d'assumptes de Barcelona.

El general Primo de Rivera tornarà de nou el dissabte vinent a Barcelona.

Se sospita que el motiu del viatge és informar el Govern de l'estat de la guarnició de Barcelona, en relació amb l'actitud i aspiracions de les Juntes de Defensa.

DE GRÀCIA I JUSTICIA

Han visitat el ministre de Gràcia i Justícia, els arquebisbes de Tarragona i Valladolid.

El ministre ha manifestat que desitja que s'aprovi com més aviat millor el projecte de llei de redempció de foros que actualment estudia la comissió permanent de Gràcia i Justícia del Congrés. La reforma passà al Senat fa poc i troba dificultats al Congrés, pel criteri expressat per la minoria democràtica. Avui assistirà el senyor Ordoñez a la reunió de la comissió per a exposar la urgència de l'aprovació d'aquest projecte. El senyor Gullón ha demanat que s'obri una informació que retrasaria la provació d'aquest projecte.

El ministre ha afegit que el projecte de centralització de les oposicions de Notaries a Madrid està pendent de dictamen de la comissió mixta i espera també que sigui llei abans de la clausura del Parlament.

Respecte al projecte d'inspecció de tribunals quedarà per a després de les vacances parlamentàries.

LA TARDA AL CONGRES

Madrid, 20, 5'15 tarda.
Amb uns 30 diputats s'ha obert la sessió del Congrés d'aquesta tarda.

Poc abans han celebrat la seva habitual conferència els presidents del Consell i del Congrés.

Hi havia anunciada una pregunta al ministre de Foment sobre la campanya d'extinció de la llagosta, però no ha pogut fer-se perquè el senyor Argüelles ha enviat un avís, anunciant que no podia assistir aquesta tarda a la sessió del Congrés.

Es parlava a la Cambra de la data de clausura del Parlament, sense que les persones més afectes al Govern s'atrevisin a determinar la data exacta d'aquella clausura.

Es fundaven en què la comissió mixta de pressupostos, reunida avui al Senat havia despatxat els de Justícia, Estat, Guerra i Marina, deixant pendents els restants per a la reunió de demà.

Com que es dubtava que la comissió acabí demà la seva tasca, es dubtava també que els dictàmens mixtos poguessin ésser aprovats el dissabte en tots dos Cambres.

LA COMISSIO MIXTA DE PRESSUPOSTOS

En la seva reunió d'aquest matí, la comissió mixta de pressupostos ha introduït les següents modificacions en els quatre que han estat dictaminats. Estat. — Es restableix la subvenció de 20.000 pessetes per al Centre de investigacions històriques hispano-americanes.

Gràcia i Justícia. — S'accedeix, com a transacció, a consignar 60.000 pessetes per a material del ministeri i sots-secretari.

Es restableix el nou jutjat de Còrdova.

Se suprimeix l'augment destinat al Laboratori mèdic legal, però mantinent l'augment de 2.000 pessetes per a material.

Es consignen 6.000 pessetes d'augment per a despeses de cotxe als jutjats de guàrdia de Madrid i Barcelona.

S'autoritza l'augment de 40.000 pessetes per a l'inspecció de tribunals.

Es suprimeix la partida de 65.000 pessetes per a despeses de l'acomodació dels funcionaris judicials.

Es rebaixa en 10.000 pessetes el crèdit d'auxili a les institucions protectores de la infància delinqüent.

S'estableix, encara que amb caràcter transitori, i subjecta a una reorganització de les plantilles, la gratificació de 500 pessetes a 1.275 per als oficials de presons.

Subsisteix la supressió acordada pel Congrés de l'augment per a noves parroquies en diferents diòcesis i es rebaixen 7.500 pessetes de l'assignació del Patriarca de les Índies.

Guerra. — S'augmenten 21.000 pessetes perquè en cobrin 3.500 cada un dels 63 celadors de fortificacions.

Es suprimeixen 7.500 pessetes de les gratificacions de tres consellers i fiscal togat del Suprem de Guerra i Marina i s'eleva a 6.000 la del president.

Es suprimeix la partida de 5.000 pessetes per a un odontòleg civil, així com les destinades al sou d'alferes per als metges auxiliars.

Es rebaixa a 300.000 pessetes la consignació per a viatges a l'estranger, amb l'obligació de què les comissions es concedeixin de real ordre.

En el dipòsit de Guerra es suprimeixen 6.000 pessetes. En artilleria 87.920 i en enginyers 1.250.000.

S'eleva a 3.100.000 pessetes el crèdit per a transports.

Es rebaixa en 278.124 en Sanitat; 440.000 en Cria Caval·lar i 209.000 en imprevistos.

Marina. — D'acord amb el Senat i prèvies petites modificacions s'aprova el pressupost.

SENAT

Madrid, 20, 4'15 tarda.

A dos quarts de quatre comença la sessió, presidint el senyor Sánchez de Toca.

Al banc blau el ministre de Finances.

Ordre del dia.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Sense discussió s'admet el dictamen de la comissió mixta del projecte de llei de construcció i organització de l'Institut Cajal.

També sense discussió s'aprova el dictamen de la comissió de Foment sobre la Reial ordre de 6 de juliol de 1921 atorgant la concessió d'un ferrocarril secundari sense garantia d'interès de Vigo a La Ramallova. Declarada la urgència, es vota definitivament.

Es posa a discussió l'articulat de la llei de pressupostos.

No havent demanat ningú la paraula contra la totalitat, es procedeix a la discussió per articles.

Sense discussió s'aproven els dos primers.

Al tercer, el senyor ESTELAT aplega un vot particular, demanant que s'inclouguen en l'estat lletra A les despeses que pugui ocasionar el manteniment i reparació de les xarxes telefòniques incautades el passat exercici i les de què s'incauti d'aquí endavant.

Madrid, 20, 5'15 tarda.

Li contesta per la comissió el marquès de MORTARA i queda rebutjat.

Al mateix article el senyor BARTINA defensa un altre vot particular, demanant que a la secció setena, ministeri d'Instrucció pública, capítol 25, article únic, concepte 41, subvenció a l'Escola Industrial de Barcelona, s'ampliï fins a 100.000 pessetes el crèdit de 50.000.

Fa un calorós elogi de la citada escola, que fou creada pel Govern i que ve fent una tasca cultural per tothom elogiada i reconeguda.

La subvenció que la dita Universitat Industrial venia rebent era de 100 mil pessetes i sens dubte la disminució fou feta per omissió o error.

El ministre de FINANCES fa notar el criteri de la comissió de no acceptar res que signifiqui augment de subvencions, però diu que el ministre d'Instrucció trobarà segurament la manera de satisfer la sol·licitud.

El senyor FERRER-VIDAL parla per al·lusions.

Manifesta que la rebaixa de la subvenció ha de considerar-la l'Escola Industrial de Barcelona com un greuge.

Afegeix que el ministre de Finances ha vorejat la promesa desmentir l'error, però és necessari que d'una manera clara, que no deixi lloc a dubtes, el ministre digui que ha sofert una omissió i serà subsanada.

El ministre de FINANCES afirma que l'error serà subsanat, per a satisfacció de l'Escola Industrial de Barcelona.

El senyor BARTINA, en vista de les manifestacions del ministre, retira el vot particular.

El senyor CHAPAPRIETA parla sobre la totalitat de l'article, dient que necessita saber si seran ampliables els crèdits de Governació, relatius al personal de Correus i Telègrafs.

La comissió manifesta que aquests crèdits no seran ampliables.

S'aprova l'article tercer.

Al següent, el senyor AZPEITIA defensa un vot particular, que no és pres en consideració.

El mateix senador defensa altre vot particular al mateix article, demanant que l'impost de plus value, quan es tracta de successions entre pares i fills i entre cònjuges, no rebasará la quantitat que en concepte de drets reials satisfacin els hereus a l'Estat, per cada n dels bens que integren la herència.

La comissió accepta el vot particular lleugerament modificat.

Al mateix article, defensa una esmena el senyor RANERO.

Madrid, 20, 8'30 nit.

Una esmena del duc del Infantado queda virtualment incorporada en el dictamen perquè coincideix amb el vot particular acceptat.

El senyor CHAPAPRIETA combat l'article per entendre que no pot modificar-se un tribut amb motiu de la discussió del pressupost. Procura que en la Comissió mixta no perdi la reforma.

Breument li contesten el marquès de MORTARA i el ministre de FINANCES.

Sense discussió s'aprova fins al capítol 11 i següent.

Al 13, el senyor GONZALEZ ECHAVARRI demana l'amortització de 80 places d'oficials tercets d'oficines militars, destinant-se l'import de les 40 primeres per a l'ascens dels escriptors.

La Comissió diu que quan es porti a cap la reforma, que serà aviat, es tindrà en compte el que ha dit el senyor Echavarrí.

El general ALFAU es congratula de l'anunciada reorganització.

El marquès de la HERMIDA es mostra alarmat per les autoritzacions que es concedeixen al Govern.

S'aprova l'article i també el 14.

El marquès de LEI, en una esmena a l'article 15, demana que s'autoritzi al ministre de la Guerra per a contractar amb les entitats civils espanyoles la instrucció que es dona per a obtenir el títol de pilot aviador.

Queda rebutjada i s'aprova l'article, com igualment el 16 després de defensar i retirar diverses esmenes.

El marquès de GRIMALBA, que ha d'absentar-se del Senat, demana permís per a recomanar al ministre un article addicional que ha presentat i que, naturalment, retira.

El ministre de FINANCES promet tenir en compte la recomanació.

S'aproven sense debat els articles següents fins al 30, al qual hi defensa una addició el senyor Rojo Villanova.

Es rebutjada i s'aprova l'article.

Després d'acceptar-se una addició a l'article 31, és aprovat aquest i també sense debat els següents fins al 34 inclush.

El marquès de TORRENEUVA demana la inclusió d'un nou article el 34 i el 35, per qual s'autoritza al ministre de Finances per a revisar i distribuir equitativament les consignacions per a material de les escoles d'Art i Indústries i Belles Arts.

No es pren en consideració, succeint el mateix amb una altra addició del senyor Garcia Molina.

S'aprova l'article 34.

Al 35 el senyor UBIERN hi defensa una esmena, concretant-se més aviat a recollir unes al·lusions que se li feren a la sessió d'ahir.

Queda rebutjada.

El senyor ROLLAND intervé breument per a demanar algunes aclaracions, que li dona el ministre de Finances, i s'aprova l'article, i senta

LES TERRES CATALANES

SABADELL

L'empedrament de la carretera Barcelona-Sabadell

A l'alcaldia, i convocada pel batlle senyor Domènec Saló, s'ha celebrat una reunió molt interessant, amb l'objecte de parlar d'empedrament i d'empedrament de la carretera Barcelona-Sabadell d'un breu termini.

A aquest fi foren, doncs, convocades les entitats econòmiques de la ciutat i les agències de transports, davant les representacions de les quals exposa el senyor alcalde la necessitat d'anar definitivament a aquesta millora, que cada dia es fa més imprescindible de la vida de la ciutat.

Feu història de com ha estat tractada aquesta qüestió, i manifestà que gràcies a gestions anteriors, avui es pot fer d'aquest projecte una realitat amb un petit esforç per part de Sabadell, car la quantitat que caldria subvenir no és pas una utopia dintre les possibilitats econòmiques nostres. L'Estat està disposat a emprendre aquesta obra, per la qual atorga el 80 per 100 de les despeses generals, quedant a càrrec de la ciutat solament el restant 20 per 100, que ve a ésser la quantitat aproximada de cent mil duros.

Els reunits canviaren impressions sobre el plantejat assumpte, i es mostraren tots simplement optimistes, que estudià definitivament l'afar i el dugué a la pràctica més immediata, recalcant els nomenaments, com a president en el senyor alcalde, i vocals, el Gremi de Fabricants; el senyor B. Brutau, pels cotners, i per les agències, l'agència Llobet i l'agència Casat.

Aiguem a aquesta ponència un feliç reeiximent en la seva comesa.

Cal donar exemple

Tots sabem com senten la causa nacionalista tots els digníssims regidors actuals del nostre Municipi, i tots sabem també com s'esforcen tot hora per expansionar sovint els seus anhels de catalanitat.

Es per això, doncs, que volem indicar un fet que, tractant-se de la matèria que es tracta, caldria hauria d'interessar a tots els que dintre de la Casa de la Ciutat hi tenen una relativa influència, més o menys directa.

I és que s'ha esdevingut tristament tradicional que tots els impresos, avisos o circulars que surten de la Casa de la Ciutat, malgrat ésser escrits en català, ho són en un català del que ara no es parla ni s'ha escrit mai.

No hi ha bàndol, ni avis al públic, ni papereta que dugui el nom de l'alcalde, impressor, que no surti a la llum pública amb un enfilall de faltes lamentables. I així també qualsevol oficial, comunicació, o convocatori, en totes les quals hom hi descobreix immediatament diversos atemptats a la llengua nacional.

I això, nosaltres, no ho podem pas comprendre, sabent els sentiments pregonos de catalanitat que tenen el nostre batlle nacionalista i els seus companys, els regidors de majoria. I, encara, sabent com hi ha dintre les oficines un gran nombre de funcionaris, tots ells cultes, i alguns dominants la nostra llengua.

Caldrà, potser, que els nostres regidors fessin una visita a les oficines de la Casa de la Ciutat i sabessin qui són els que realment estan capacitats per a escriure en català, i que els que no ho estan no podessin llançar a la llum pública cap document sense passar prèviament pels ulls d'algu (funcionari o no), entès en gramàtica catalana. Que es fes una mena de departament de correcció de proves i que exercissin aquest servei els que es trobessin capacitats per exercir-lo.

I perquè no es pugui dubtar un sol instant dels nostres mots, no volem sinó esmentar les fulles repartides, amb profusió, ara recentment, de la Junta de Sanitat, recomanant els mitjans, més eficaços per a prevenir de l'actual epidèmia tifòidea. Aquestes fulles demostraran a qui les llegeixi, la raó que tenim d'insistir en aquest afer, i si això no fos prou, caldrà rellegir uns quants oficials o comunicats invitats a reunions de la Comissió de festes de la vinent

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

A La Bisbal s'ha constituït una Junta per a construir un Camp d'Esports — La Junta Provincial de Protecció a la Infància, ha destinat 300 pesetes per als nens de Les Hurdas.

— Dissabte es farà un festival de sardanes a l'Avinguda de Ramon Folch, amenitzant-lo l'orquestra Figueres, d'aquesta ciutat.

— A Montpeller van disputar els obrers espanyols Josep Huertas, de 20 anys, i Francesc Requena, de 36. El primer va engegar dos trets a l'altre, produint-li ferides greus al cap i el cor.

— Han començat les obres de la carretera d'Oix a Castellfollit de la Roca, formant part del pla de la Mancomunitat de Catalunya.

— S'ha autoritzat la celebració d'un Consell de guerra ordinari contra el carrabiner Cristòfol Marcial Díaz, acusat d'abandó del servei a Sant Feliu de Guíxols.

— La Delegació d'Hisenda ha anunciat un concurs que es farà el dia 4 d'agost, per a vendre el paper inservible, amb obligació de destinar-lo a pasta de paper.

festa major, que serviren com a definitiva comprovació del que venim dient.

Sabadell es mereix tenir aquest servei de vigilància per pròpia dignitat i essent conseqüent a la seva manera de pensar i a la dels seus fills, els quals tenen dret a que se'ls atengui.

Aquells tres arbres del carrer de la Indústria.

Cridem l'atenció de qui correspongui perquè es procuri que en els nostres passeigs o carrers on hi hagi arbres es tingui cura a conservar-los bé i canviar els que són ja morts, a fi que no passi com ara, que hem vist al carrer de la Indústria, prop del de Sant Joan, que fa més d'un any hi ha tres platans completament dissecats.

Quan un arbre fa el «nyec», o bé se l'arrencarà i se'l canviarà per un altre, o se l'arrencarà i no se n'hi podrà cap més. Però, no hi ha raó de deixar als quatre vents uns tros de llenya que enlletgeixi extraordinàriament la visió de les nostres avingudes.

Silenci comentat

Durant aquests dies, que ha estat tema general de conversa a Sabadell l'esdeveniment de certs abusos en els jocs prohibits en determinada entitat, ha estranyat fortament a l'opinió el silenci que respecte d'aquella qüestió tan denigrant han observat el «Diari de Sabadell» i «La Revista de Sabadell», els dos únics diaris que compta la nostra ciutat, i per la qual hom ha cregut sempre que havien de vetllar.

Això, naturalment, ha donat lloc a molts diversos comentaris.

Però si que veuríem amb gust que es manifestessin clarament sobre el particular, posant-se en el lloc que els correspon.

Les obres de l'església de Sant Feliu

Ahí varen començar a obrir-se els finestrals de l'església de Sant Feliu d'aquesta ciutat, que donen al carrer de Sant Quirze, i que fins ara eren aparellats amb maons.

Avant seran col·locades en aquests finestrals les magnífiques vidrieres que han de contribuir força a l'embelliment del temple.

L'agressió a En Ramon Ribera

El Jutjat municipal d'aquesta ciutat, després de tres judicis celebrats recentment, ha condemnat a Josep Boada i Serra a un dia d'arrest i al pagament de les costes corresponents, amb motiu de l'agressió al distingit periodista sabadellenc En Ramon Ribera Llobet.

Els fanals de la Rambla

Aquesta setmana s'estan pintant de verd els fanals de gas de la Rambla, la qual cosa realment ja convenia i trobem molt encertada.

MALLORCA

(PER CORREU AERI)

Ciutat de Mallorca, 20 juliol.

El nou canonge de Mallorca

Ha estat nomenat canonge de la nostra Santa Església Catedral Basílica el Rnd. don Francesc Esteve i Blanes, en l'actualitat Fiscal Eclesiàstic.

El senyor Esteve nasqué a Artà en 1878. Estudià el Batxillerat en l'Institut Balear i un any de llatí en aquest Seminari Conciliar; marxà a Roma, on, ajujant interí al Col·legi Espanyol, estudià a la Universitat Gregoriana la Filosofia, Teologia i Canons, obtenint els títols de doctor en Filosofia i Teologia, i de Llicenciat en Canons, des del 1895 fins al 1904. Rebé l'Ordre del Presbíterat en 1902.

En 1904 fou nomenat professor de música del Seminari i membre de la Comissió diocesana de música religiosa, d'aquesta Santa Església Catedral.

De 1905 fins a 1908 explicà Teologia dogmàtica al Seminari.

En 1908 fou nomenat secretari de Cambra i Govern del bisbe de Segorb pel Rnd. don Antoni M. Massanet i Verd, càrrec que exercí fins a la mort del dit senyor bisbe en 1911.

En 1911 fou nomenat, per don Pere J. Campins, Fiscal Eclesiàstic d'aquesta diòcesi, càrrec que actualment segueix exercint.

Durant tot aquest temps ha exercit i exerceix altres diferents càrrecs, com confessor d'algunes comunitats de religioses, jutge de tribunal de diferents oposicions, examinador professional, director de l'Associació titulada Obres de Sant Josep, secretari de la Junta Diocesana per al centenari del Beat Ramon Lull, secretari de la Junta de Patronat del Museu Diocesà, consor en algunes publicacions, etc.

Assemblea d'entitats productores

Ahí al matí se celebrà al Cine Modern, per ser insuficient el reduït local del Consell Provincial de Foment, l'Assemblea a què foren convocades les entitats agrícoles, industrials i mercantils.

La concurrència fou bastant nombrosa, notant-se la presència d'importants industrials, comerciants i ramaders.

Ocupà la presidència el comte de Peralada, president del Consell de Foment.

A la seva dreta seien el president de la Cambra de Comerç don Miquel Solom, i el representant de la Junta provincial de Ramaders senyor Barceló; i a la seva esquerra el president de la Federació Patronal senyor Carbonell, el membre del Consell de Foment senyor Vaquer, i el representant de la Federació Agrària senyor Truyols.

Començà l'acte amb la lectura de la convocatorià circular, i a continuació es va donar compte de les adhesions rebudes.

Entre aquestes figuren les dels Ajuntaments de Lluçmajor, Fornalutx, Campanet, Santa Margarida i Binissalem, nombrosos Sindicats Agrícoles i Caixes Rurals, diverses Cambres de Comerç, el comte de Torre Saura i altres.

El comte de Peralada, En Miquel Solom, En Gabriel Carbonell, En Montserrat Truyols, N'Antoni Barceló, En Bartomeu Vaquer i altres senyors feren us de la paraula, essent aprovats les conclusions següents:

1.ª L'Assemblea, recollint l'anhel generalment sentit pels elements aquí representats, reiteradament i motivadament expressat en ocasions diverses per la Cambra de Comerç que l'ha orientat en diversos problemes, acorda estudiar els mitjans i realitzar les gestions precises, reventint-les de la major eficàcia per aconseguir en tots aquells serveis i funcions que per llur naturalesa ho permetin, el ressorgiment de la personalitat Balear en el sentit de conferir a la província aquells serveis i funcions, allunyant d'aquesta manera, en la mesura racional possible, el pes d'una exagerada centralització en aquells ordres, que no és precisament l'aglutinant que faix un sol lema a tots ens aixupluga, contrària a l'anormal i ràpid desenrotllament de tot progrés.

2.ª Davant del procedir de la Di-

MATARO

Com ja vàrem anunciar, el diumenge, dia 30 d'aquest mes, últim dia de les festes de les Santes, a les deu del matí, i amb assistència de les autoritats, tindrà lloc la carrera en costa, sobre carretera local de Mataró a Llavaperes, per a motos, motos amb side-ars, volturietes, etc.

Sovintegen les reunions de la Penya Sport Mataroní, que presideix el senyor Fradera i Puig, i de la qual formen part molts sportsmen matoronins, a fi d'organitzar satisfactoriament la carrera.

Al present es compta amb l'oferta d'alguns premis i d'algunes còpies, i amb l'ajuda de la Mancomunitat, de la Diputació i de l'Ajuntament d'aquesta ciutat, com també del Reial Automòbil Club de Catalunya i altres entitats automobilístiques.

S'ha circulat ja el corresponent reglament.

Per a les properes festes de les Santes, la societat Iris organitza una exposició del reputat aquarellista i pintor matoroní En Rafael Estrany.

En una reunió darrerament celebrada per l'Agrupació Científico-Excursionista d'aquesta ciutat, fou elegida la següent Junta per a regir la marxa de l'entitat.

Director, reverend Feliu Castella; president, Manuel Clavell; vicepresident, Josep Castella; secretari, Francesc Majó; vice-secretari, August Ribas; tresorer, Manuel Cuadrada; comptador, Lluís Andreu; vocal primer, reverend doctor Josep de Planoll; vocal segon, Agustí Vilà.

El vinent diumenge, la novella Federació Nacionalista de la Costa de Llevant, adherida a la Unió Catalanista, inaugurarà les seves tasques celebrant un acte d'afirmació nacionalista, en el qual, ultra alguns representants de la Unió Catalanista, hi prendran part alguns membres de l'Associació.

En el teatre Clavé Palace, el passat diumenge, la companyia de sarsuela que dirigeix En Frederic Caballé, posà en escena les operetes «La Alsaciana» i «Los Cadetes de la Reina», la sarsuela «Poca pena», aconseguint nombrosos aplaudiments.

Durant la passada setmana ingressaren a la Caixa d'Estalvis i Munt de Pietat d'aquesta ciutat 102.365 pessetes, procedents de 259 impositacions, retornant-se 53.146 pessetes, a prec de 68 interessats.

Vallès

SANT CUGAT DEL VALLES. — Ens assabentem amb joia que aviat estarà entre nosaltres, a la seva torre d'estiu, la distingida senyora doña Maria Solà, esposa del nostre benllobut amic don Joan Mercader, completament restablerta de la seva malaltia. No cal dir com ens n'alegrem moltíssim.

putació provincial que silunyada del compliment dels preceptes de la seva llei orgànica i enviant l'esfera mercantil manté l'arbitri sobre l'exportació, trava única en la seva classe que constitueix a Balears en una condició d'inferioritat respecte les altres províncies espanyoles no subjectes a règim especial, acorda l'Assemblea mantenir ferm i constant oposició a aquest arbitri, fins aconseguir la seva desaparició.

3.ª Accepta l'Assemblea les orientacions de la Federació Patronal de Mallorca en el referent al problema tributari i acorda gestionar les reformes consegüents en el Reglament de tributació.

4.ª Lamenta l'Assemblea el desempar en que han vist últimament els seus elements per part de representants a Cort, amb motiu de l'aprovació del pressupost provincial, i acorda acudir als mitjans conduents a evitar d'aquí endavant tal desempar fins aconseguir ésser atesos en llurs justes pretensions, acudint als d'altres regions si precis fos.

5.ª Es nomena una comissió, que quedará integrada per dos vocals, designats per cada una de les entitats que han convocat aquest acte, per a acordar tot el referent al compliment de les anteriors conclusions.

TARRAGONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Al Govern civil han posat nota de presentació al Reglament del Centre Nacionalista de Falset.

A mitj d'agost serà inaugurat oficialment el Centre, coincidint amb la sortida d'un periòdic que en serà tant-ven.

— Ahir vespre la policia detingué a Tomàs Peña i Domènec Catyó, ti-madors coneguts amb els sobrenoms de «Moreno» i «Viajero».

— Ha estat nomenat director de l'Estació Sanitària, el metge don Grau Delmas.

— Ha estat dictada sentència absolutoria a favor de l'ex-alcalde de Tortosa, don Joan Baptista Foguet, en causa seguida contra ell per la Real Compañia de Canalizació de l'Ebre, per haver evitat que els pàgesos s'afoguessin, obrint les comportes del canal i fent baixar l'aigua que necessaven els conreus rescats.

Com que per altres causes i altres assumptes hi havia aquí molts afeblits, regidors i altres personalitats de les riberes de l'Ebre, s'ha tributat al senyor Foguet una manifestació de simpatia, havent erbut moltes felicitacions.

— Ahir, a mitja nit, s'interrompé la llum elèctrica, per haver caigut un bomb a la línia de distribució. Al cap de pocs moments, va quedar reparada l'alarma.

— El culte poeta tarragoní En Joan Antoni Guàrdia ha guanyat una copa de plata als Jocs Florals del Vendrell.

— Ahir el vapor «Cabo Blanco» va desembarcar 285 caixes de tabac, totes menys tres, per a poblacions tarragonines. Això fa suposar que aviat serà normalitzat del tot el servei de tabac, com ja ho està el d'algunes.

— Dissabte debutarà al teatre Circ de Reus la companyia Martínez Sierra, davant de la qual va la primera actriu Catarina Barceña.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

S'ha concedit la creu de plata de l'Associació Internacional de la Creu Roja al doctor mossèn Joan Baptista Altisent, beneficiat arxiver de la Catedral.

— Treballant en la construcció d'una obra a la carretera de Vilamitjana a Vilanova, tingué ja desgràcia de caure una alçaria de 16 metres, llobret Joan Carné, enfonsant-se-hi una costella, magolant-se-li la maneyca esquerra, i rebent contusions generals.

— Demà, serà oberta l'Exposició de treballs escolars del Centre Instru-tiu Ferroviari, durant fins al dia 24.

— L'Administració de Correus ha obert un concurs per a portar la correspondència de l'estació de Tàrraga al Balmor de Vilafogona del Rincó, pel preu de 1.500 pessetes anyals. Poden presentar-se sol·licituds fins al 12 d'agost.

— La distribució dels cabals de l'Ajuntament per a les atencions del mes, pugen a 175.941 pessetes.

Empordà

L'ESCALA. — Es gran l'afluència de forasters que en recerca de tranquil·litat i benestar van a estiuar en aquella vila empordanesa, tan formosa en belleses naturals.

— A la matinata d'ahir va sortir cap a l'Escala una colònia escolar de nens de les organitzades pel nostre Ajuntament.

— El diumenge passat, la vila escalesca va retre un gran homenatge al seu rector mossèn Carles Costa Albert amb motiu de les seves noces d'argent sacerdotal dels deu anys de residència en aquella vila i de l'acte de reconeixença per l'alta tasca moral i social realitzada en aquella població.

— S'estan organitzant pels Pomells de Joventut importants festes en honor del senyor Folch i Torres, el qual viatjarà demà passat aquella vila.

EL CORREU DEL MON

(Col·laboracions i reportatges de LA VEU)

DE LA ITALIA

La política mediterrània

Roma, juliol.

LA POSICIO DE FRANÇA

La discontinuïtat de la política anglesa al pròxim orient és més aparent que real — deïem en la nostra nota anterior. En la política de França hi veïem una real discontinuïtat. Mentre Venizelos fou l'home de Grècia, França estigué amb els grecs i s'adherí a la política hellenofíla de Londres. El tractat de Sevres, és l'obra d'aquest moment. Quan Venizelos fou escombrat pel rei «chochos», França tral Londres i començà la seva política turcòfila a ultrança, la resuscitació, millor dit, El Conveni de París, del mes de març, és el fruit d'aquest diferent desplegament de forces. Sembla un fet establert que París fou el foc de Grècia i de Venizelos i, per tant, d'Anglaterra, per aconseguir l'adhesió de Lloyd George a la política antigermànica del Rik. Quan aquesta adhesió es reputà impossible i Constantí tornà a governar Grècia, França, rompent la intangibilitat dels tractats — això tan repetidament al·legat per París — es desentengué de Sevres i reprengué la seva política turcòfila.

Initia França aquesta política en el moment que Anglaterra, especulant sobre l'hellenofília, s'anava a fer àrbitre del Levant. Llavors França inicià el seu moviment cap al Vaticà i cap als turcs, la simpatia dels quals havia perdut. Volgué tornar a ésser la nació protectora dels interessos cristians d'Orient i de Turquia en la política europea. França no té la simpatia dels turcs, però té tres punts d'apoi formidables sobre Turquia: el deute públic otomà, en el qual l'interès francès preval sobre tot altre interès, la Banca Imperial Otomana, el director de la qual és el senyor Steeg, ex-ministre de l'Interior i avui governador d'Alger, i la Regie cointeresse des tabacs de l'Empire ottoman. Amb aquests tres elements França té una grapa de ferro sobre Turquia.

La primera cosa que féu França per iniciar aquesta política fou demostrar a Angora que és desententada de la política hellenofíla de l'Entente, tramitent als turcs de Kemal municions per a lluitar contra els grecs. De manera, que Kemal, que és un germanòfil de tota la vida, rebé, en un moment determinat, armes dels bolxevistes i dels francesos. No crec pas que la cosa pugui ésser més curiosa i que doni més idea d'un Levant enormement terribil. I al mateix temps que França pactava amb Kemal i aquesta és la segona part — a Angora, sostenia una guerra contra els turcs a Cilícia i a Síria, guerra horrible, en la qual França ha tingut desastres formidables i pèrdues d'homens i de diners importantíssimes.

Les negociacions separades de París amb Angora foren portades successivament per M. Ricot, alt comissari a Palestina, i pel comandant La Bonna, cap de l'oficina d'informació de l'Alt Comissari francès a Constantinoble, el qual, segons sembla, inicià una ofensiva de seduccions femenines a l'entorn de Mustafa, per M. Savoye, de la Banca Imperial, i per M. de Calix, secretari polític del

general Gouraud, per parlar de les negociacions més conegudes. El paper que feia Mustafa és conegut; al davant feia una cara i signava tots els armisticis i documents imaginables, i al darrera, feia el que li donava la gana. No feia, en realitat, res que no fes França, que ajudava a Angora en la guerra contra els grecs i feia la guerra a Angora a Cilícia i a Síria. Duplicitat abundant per un cantó i per l'altre. I l'important és la deserció de França de l'aliança europea que notem en aquest fet.

Aquesta política de duplicitat donà a França massa disgustos per ésser continuada indefinidament. França hagué de demostrar, sense renunciar a la força sobre Cilícia i Síria, que tenia una veritable amistat per Turquia, i això ho féu en el conveni de París, el famós conveni que atribueix el resultat de la guerra greco-turca a Turquia, tot i havent guanyat la guerra els grecs. Abans del Conveni França havia aconseguit de l'Entente la declaració de neutralitat en la guerra greco-turca. Però aquesta declaració havia estat violada per la mateixa França pel fet d'enviar posteriorment a la declaració esmentada armès i municions per valor de dos cents milions de França a Angora i per haver promès als turcs un emprèstit i l'ajuda diplomàtica incondicional. A més a més és molt discutible la manera com França ha salvaguardat els interessos cristians a Orient. Els tractadistes italians afirmen que França ha especulat sobre aquests cristians per guanyar-se la simpatia turca. Això seria gravíssim, sobretot si, com afirmen els italians, aquest fet va acompanyat del abandó del dret de les minoritats i d'haver deixat indefensa Armènia.

Del Conveni de París a la Conferència de Bolònia, França ha continuat la seva política turcòfila. Avui, el punt de mira francès s'equipara al programa de les reivindicacions kemalistes. El Conveni de París ha estat sobrepassat de molt. Avui, França, en substància, defensa que es retornin els estrets a Turquia, que els grecs deixin Esmirna, que se suprimeixin tots els controls financers i militars sobre Turquia que estableixi el Tractat de Sevres, que es vagi, en una paraula, a l'estat de coses de 1918.

La pròxima conferència per als afers de Levant, que sembla que tindrà lloc a Londres a primers de setembre, ha de dir l'última paraula sobre aquesta posició. La conferència serà interessant, principalment perquè Itàlia, que fins avui ha tingut una política oriental incerta i flotant, es presentarà a Londres amb un programa original i sistemàtic. No s'ha d'oblidar que l'expansió d'Itàlia a Levant es basa sobre un fet molt més fort que l'expansió francesa. L'imperialisme francès a Orient és un fet purament burocràtic. L'imperialisme italià sorgeix del fet viu de l'emigració i de la cada dia més creixent força demogràfica.

Aquesta força, en mans d'un diplomàtic de la finor de Schanzler pot donar grans resultats.

Josep PLA.

La independència del Montenegro

Els diaris estrangers i les agències telegràfiques ens parlen periòdicament, i en termes absolutament lúgubs, de sublevacions dels montenegrins o d'acció dels emigrats d'aquest país a Itàlia. Vagament ens fou donada a l'hora oportuna la notícia de la demanda formulada pel Govern emigrat de Montenegro a la Societat de les Nacions en el sentit que la seva Assemblea s'ocupa de la situació d'aquest poble i el mateix ha esdevingut ara en repetit els montenegrins la demanda aprenhant la celebració de la Conferència de Gènova.

Tenim a les nostres mans els documents dirigits pel Govern emigrat de Montenegro a la Societat de les Nacions el primer de setembre de 1921 i al president de la Conferència de Gènova el 8 d'abril de 1922. El judici que tenim format de la desaparició del reialme del Montenegro, en virtut de la seva anexió a Sud-eslàvia, era que aquesta anexió s'havia fet atenent la voluntat de la gran majoria del poble. Així ho havíem llegit en dos llibres: l'un d'un professor serbi a Ginebra, i l'altre d'un escriptor francès. Aquests llibres fan una relació bastant minuciosa del que succeí a Montenegro fins arribar a la decisió de l'illa de Corfú en virtut de la qual Sud-eslàvia, d'acord amb representants montenegrins, declaraven l'anexió del Montenegro al reialme dels serbis, croates i eslovens.

En canvi, llegint els documents del Govern emigrat del Montenegro hem constatat l'afirmació d'aquest que el pacte aquell de l'illa de Corfú no fou altra cosa que un acte preparat pels serbis contra l'opinió de la gran majoria del poble montenegrí. No tenim prou elements de judici per a decidir-nos per un dels al·legats dels serbis, i per això, acedint a la demanda de publicar els arguments del Govern emigrat del Montenegro, en pro de la restauració de la independència d'aquest país, farem també un resum dels llibres abans al·ludits i que sostenen la tesi favorable a l'anexió.

Comença dient la memòria del Govern emigrat del Montenegro, que aquest reialme entrà voluntàriament al costat dels aliats en la guerra el dia 7 d'agost de 1914. Ha perdut, en mort, la meitat del seu exercit de 30.000 homes i el terç de la seva població.

En diverses declaracions i compromisos, durant les hostilitats, les potències garantiren no, solament la restauració del Montenegro, sinó reparacions en bon favor com per a Belgrad i Serbia.

Després de l'armistici, el Govern de la República francesa privà al rei Nicolau i al Govern de Montenegro, que es trobaven aleshores refugiats a París, que tornessin al Montenegro per a realitzar la restauració d'aquest país. Abans, el Govern de la República Francesa, per lletres del ministre de Negocis estrangers, M. Pichon, i del president de la República, M. Poincaré, havia pres el compromís, en nom de totes les grans potències, de que els exercicis aliats destinats a ocupar el Montenegro respectarien la seva sobirania i la llibertat del poble montenegrí.

No obstant, l'exercit serbi, que estava sota el comandament del general francès Venel, pel novembre de 1918, intentà transformar l'ocupació militar del Montenegro en un estat legal, proclamant per la força l'anexió del Montenegro a Serbia.

Per a induir a l'error l'opinió pública i la Conferència de la Pau, el Govern de Serbia reüní alguns dels seus agents, els quals donaren llur aprovació a l'anexió, donant a aquesta reunió el nom de «Gran Assemblea (Skoupstina) Nacional», malgrat aquesta institució no existís en la Constitució de l'Estat montenegrí com un factor legislatiu.

Gràcies a la resistència armada.

DE L'ORIENT

Bulgària. — Els comitadjis i robatoris. — La cultura.

Entre els molts greus afers que actualment absorbixen l'atenció del govern de Bulgària cal registrar aquí els conflictes en què a tothora es troba amb Iugoslàvia, Grècia i Romania. Aquestes tres nacions, en raó a les freqüents incursions de comitadjis búlgars en llurs terres; després de protestar moltes vegades prop del govern de Sofia, resolgueren el mes passat actuar mancomunadament, i fer saber a Bulgària que si les esmentades incursions continuaven no responien del que s'esdevindria.

Però aquest afer, ara com ara, no té cura. A part dels mitjans insuficients amb què Bulgària compta per a sostenir l'ordre en el país, de la qual cosa parlarem més endavant, els comitadjis que despleguen llur activitat en els terminals de Bulgària, obeeixen a dues orientacions ben diverses.

En primer lloc hom ha de considerar que Romania, Iugoslàvia i Grècia detenen en llur poder i legalment, però no pas naturalment, grans extensions de terra poblades per una majoria búlgara, això és, la Dobruja, punt inicial de dominació per part dels búlgars llavors que aquestos entraren a la península balcànica; i la Macedònia fogar gloriosíssim de la civilització eslavo-búlgara i eslava en general. Aquelles tres nacions no tan sols no s'han preocupat de posar en pràctica les lleis relatives a les minories en aquelles contrades, sinó que al contrari persegüeixen ben sovint, d'una manera inhumana totes llurs manifestacions ètniques (litúrgia eslava, escoles búlgares, etc.) i tota tendència a condensar-se en concrecions polítiques dins l'unitat de l'Estat a què actualment pertanyen. Això ha produït persecucions i exilis voluntaris en quantitat extraordinària.

Veus aquí una de les concrecions més plàstiques de la follia humana. Iugoslàvia, Grècia i Romania s'han passat segles i segles lluitant d'una manera cruenta pel deconeximent legal dels drets ètnics de llurs respectives races. Sembla, doncs, que per a elles hauria d'ésser com de sentit comú el principi de les nacionalitats. I llavors que tenen l'obligació — que han contret — d'aplicar-lo en quant a un mínim, desentenen procediments imperialistes, i menyspreant la personalitat humana, fan tots els possibles per a anihilar els diversos grups ètnics que tenen dins llurs terres. I aquesta tasca denúncia encara una major follia si hom para compte en altres dos aspectes que ella presenta.

En primer lloc, serbis, grecs i romanesos tenen l'experiència secular de què aquesta tàctica, a part d'ésser odiosa davant el món, és perfectament vana.

Després, saben també que el perfecte governant té com a màxim deure l'orientació l'harmonia dels ciutadans. Promoure doncs, discòrdies cada dia és cosa perillosíssima, i en definitiva servir d'una manera ben viva, o sia en constant reacció, l'activitat i la consciència de la raça perseguida.

Per això, si havem de parlar amb sinceritat, creiem que l'origen de l'actuació dels comitadjis búlgars a la Macedònia i a la Dobruja, rau en la manera talment inhumana com a Bucarest, i a Belgrad i a Atenes tracten les contrades búlgares que s'han anexionat.

Però en aquest afer cal veureu-hi, de més a més, una de tantes manifes-

tacions de la desmoralització actual del món. En efecte: per totes les contrades de Bulgària, sobre tot les més extremes o desèrtics, dissortit unes cinquanta companyies de lladres amb tota llibertat, robam i matant gairebé impunement. El govern de Bulgària — veritable model de seny i de paciència — s'ha preocupat d'aquest afer i ha reduït un projecte d'extrema rigor que serà presentat a la Cambra de Diputats el dia vint i quatre del mes corrent. En aquest projecte hom estableix d'una manera ben remarcable que si la policia, la gendarmeria i l'exercit no són suficients per a reprimir les malfetes d'aquelles companyies, els subpfectes quedaran autoritzats per a organitzar destacaments especials, que perseguixin els malfactors, i tots els pobles que hom fixi seran obligats de proporcionar almenys deu homes per a cada cent cases. Premis en metalla són promesos als qui agafaran o mataran algun lladre. Demés, si algun dels individus dels sudits destacaments, o cell, la seva família o bé la indemnització de cinquanta mil lèvs i una pensió. Finalment es estatuida la pena de mort per als lladres, llurs còmplices i llurs encobrirdors.

Quant a aquest projecte de llei: l'oficiós «L'Echo de Bulgària» fa els següents comentaris: «Es preniau dir si aquestes mesures obtindran un resultat satisfactori. Si no, no hi arriba caldrà pensar aleshores amb una resolució radical i demanar el consentiment de les potències, car és ardu, de constituir un exercit disciplinat que tingui la sensació del deure, coin abans del desarmament de Bulgària i l'aplicació de les disposicions relatives al reclutament dels voluntaris. Tal és l'opinió dels homes competents davant la perspectiva del mal resultat obtingut per la constitució d'un exercit de voluntaris. En efecte: malgrat dels sacrificis en metalla fets ultimament encara en favor dels voluntaris, no han arribat aquests a onze mil. Ens trobem, doncs, ben lluny dels trenta tres mil autoritzats pel tractat de Neuilly». Veus aquí una de les altres conseqüències de l'actuació inhumana dels pobles que volten Bulgària, aquesta no pot d'una manera eficaç assegurar la pau interior.

Però l'ànima búlgara continua la seva ascensió allí on no arriben els entrebancs de la política exterior. Citem alguns exemples. La Societat dels artistes de Bulgària i la Societat d'Art Modern han organitzat una exposició de pintura que fou inaugurada el dia dos d'aquest mes per Gosp. Omarxevsky, ministre d'Instrucció pública el qual pronuncià un discurs recordant el progrés realitzat des de l'exposició de l'any passat.

Ben aviat serà fundada una Escola d'Alts Estudis Comercials a Stara-Zagora, sostinguda per la Cambra de Comerç i d'Indústria de Burgas; a Sadovo, a la vora de Plovdiv, ha estat obert un curs d'agricultura; mentre el Congrés de piscicultura ha anat reunint-se en la Banca Agrícola havent-se arribat a importants conclusions sobre l'organització dels pescadors.

De l'embranzida cultural de Bulgària n'és un símptoma ben expressiu, que actualment els analfabets constitueixen en ella el sis per cent dels seus habitants.

Pere M. BORDOY-TORRENTS

Consells societaris

Un diari nord-americà ha descobert les regies veritables per a la bona marxa d'una associació. Heu's aquí els consells que dona als membres de totes les associacions.

Primer. No assistiu mai a les reunions.

Segon. Si determineu assistir-hi, feu tot els possibles per arribar-hi tard.

Terçer. Censureu implacablement la tasca dels membres de la Directiva.

Quart. No accepteu mai cap càrrec a la Directiva o a les comissions, perquè es molt més fàcil criticar que fer feina positiva.

Quint. Si per cas sou elegit membre d'alguna comissió, feu el ressenyit i no assistiu mai a les reunions.

Sise. Si en alguna junta general us demanen la vostra opinió, digueu que no teniu res que manifestar. Terminada la reunió, parieu mal del que s'hagi acordat i digueu que vos ho hauríeu fet molt millor.

Setè. No feu més que el que hi ha obligació de fer, però si hi ha persones competents que tenen alguna iniciativa en pro de l'associació, critiqueu que els acords presos són arbitraris i que l'associació està regida per despatxos i autoritats.

No sabem el què deu passar al Nord-Amèrica, però cal convenir que, pol que toca al nostre país, són bastants els que practiquen aquests consells.

Contes catalans

La sargantana de l'ermità

L'ermita de Sant Sebastià era una església ruïnosa, situada als afores del poble, al marge del camí ral. Els veïns eren gens descreguts i tant se'ls en donava del sant com de la capella. L'ermità, cansat d'obrir la porta sense que s'hi atansessin els devots, determinà estalviar-se feina, barrant-la definitivament. No és que l'home no hagués fet els possibles per acreditar l'ermita i el seu patró. Un dia tragué el sant de la fornicula i l'amagà en un camp de patates. Pensava que l'estratagema consternaria el veïnat, i que el suposat acte de desesperació del sant augmentaria la fe i les almoines. Però per a la gent que passava de llarg davant del Santuari, el mateix cas havien de fer del sant campanetes pels conreus que del sant a l'altar, esperant almoines.

L'ermità, des de llavors, decabut, va limitar-se a assenyalat el migdia brandant la petita campana del cloquer. En aquesta única feina posava amor propi. Entre ell i el campaner del poble s'establí, ben aviat, una competència de puntualitat. L'ermità, que es regia pel sol, menyspreava profundament l'altre, que es regia i posava credulitat en unes broques desbalistades i inconstants, que un buf de tramuntana podia torcer o aturar. El sol no enganyava. Qui millor que el sol, veritable amo i mantenedor del dia, era capaç de marcar amb exactitud el punt mig de la seva ruta?

L'ermità mirava l'ombra d'un xiprer i deixava que els altres miresin el que volguessin, segur d'esser ell l'únic possessor de la veritat.

Per als dies núvols es refugia de la gana. La gana era puntual. Començava a les onze i creixia fins a dos quarts de dotze i a tres quarts es feia insuportable. El vell, per tant, podia equivocar-se d'una minuta, però erant hi hagut!

El que no hi havia era vida. Per això, en arribar la hivernada, amb la persistència de les boires i de les pluges cançoneres i sense sèndries ni melons pels camps, la gana anà avançant-se i el relleu de l'ermità també. Ja començava a sentir-se malament, amb el sol amagat, i esdevingué que la campana de Sant Sebastià fou la riota del poble.

La misèria negra deixà sentir-se sobre el vell, que començà a recórrer la plana amb un aire sorriut, mig de lladregot mig de captaire.

Una tarda, en un rostoll, ensopegà amb una sargantana, la qual cosa, ben mirat, no tenia pas res d'extraordinari. La sargantana s'amagava sota una terra, a tret de peu. Per descoment que estigué un home de la vida, mai s'absté de molestar una bestiola quan s'interposava en son camí. L'ermità aixecà la gleva amb la punta del dit gros. Llavors va adonar-se que la sargantana tenia dues cues.

Va agafar-la, va mirar detingudament aquell empetit i va ficar-se-la a la gorra.

El cor li deia que havia fet la seva sort.

El bon ermità feia aquells favors als veïns gratuïtament, i així els decebuts no arribaven a queixar-se i els sortosos, per contra, llaven d'allò més els efectes sorprenents del sortilegi i no eren pas tan mesquins que no corresponguessin amb unes monedes.

Com que a la comarca ja eren molt jugadors abans de la troballa de la sargantana i ho foren més amb son guiatge sobrenatural, i com que algú o altre ha de treure, el vell, a cada sorteig, també cobrava poc o molt.

Per Cap d'Any un bisentat d'una vila pròxima encopegà la segona amb una apuntació, en la compra de la qual no havia pas intervingut la sargantana. Però la gent perjurà que sí. «Vox populi vox Dei».

Ho preguntaren a l'ermità. Però a l'ermità no li preguntaven pas si l'hisenda havia rebut la inspiració de la sargantana; li preguntaven si s'havia callat gaire. El vell era discret: no responia sinó sobre allò a què feia referència la pregunta i amb un «gens» se li rodé aconseguida, els importuns.

Tot hom va fer-se creus de la gestaria de l'hisenda. Tant el satiritzen i el pescantaren, que el brau home, a fi de tapar boques i daturar antipaties, amollà algunes pessetes. Això va convèncer els més incògnits.

I succeí que el cas de l'hisenda tornà a repetir-se, i a un voral de vint quilòmetres a la rodalia no es treia un premi xic ni gres que no fos degut a la famosa sargantana.

L'ermità pogué fer bullir l'olla, tant mateix, i donar corda al seu rellotge, que marxa amb regularitat.

Tenia cura de la sargantana com d'un fill de les seves entranyes. Però també emmalaltien els fills de les entranyes. De bell antuvi escrivia quantitats fabuloses, cents de milers, un gavadal de números entrellats, indici de les seves energies.

Després ja no excedia de les desenes de milers, i d'aquí passà als centenars, i dels centenars, a poc a poc, amb una progressió descendent regular, i aterradora, anà reduint les fórmules aritmètiques, fins a un jorn nefast que sols dibuixà un zero, però encara un zero inacabat, com si li hagués mancat virgí de clore. Un zero a cap loteria del món és una quantitat premiable. La sargantana no havia pas suggerit un número; havia escrit el seu testament.

L'ermità va lluitar-se a desesperades provatures a fi de retornar-li la salut. Intentà purgar-la i li féu dir l'oració del mal de ventre, però un fatídic dematí va trobar-la erta i exangüe dintre el pot de llaua que li servia d'estatge.

En la història de cap dinastia europea no hi trobaríeu pas una més gran reserva, referent a la mort d'un rei, que la que l'ermità va imposar-se per amagar la mort de la seva sargantana.

Ressegui els rostolls percaçant un substitut, endebades. La situació es feia insostenible per moments. La parroquia exigia, amençava... Desesperat reflexionà que tal volta una sargantana vulgar faria la mateixa servitud de la difunta. Costaria gaire d'intentar la suplantació?

A les dues setmanes de funcionar aquesta sargantana normal, caigué un premi major a l'hereu Guic, senyor de garrius.

Evidentment, de la mateixa manera que el sortilegi havia de realitzar-se la nit de Sant Joan i les cendres del plat havien de ser cendres d'un fogueró de la revella, la manca d'aquelles condicions no havien pas estat un obstacle per als èxits precedents: tant se valia una cua com dues.

L'ermità s'havia sangrat en salut, negant-se a mostrar la sargantana prodigi. Les mirades dels profans, defa, no li fan sinó mal; li exiguen les facultats en quatre dies. I anà tirant amb sargantanes de mala mort.

En diverses ocasions, però, estigué a punt d'engegar-les a dida. A l'hivern no feien altra cosa que dormir i per a reviscolar-les havia de donar-les fregues i posar-les en cendra tebió. Amb tot, calia percaçar-ne per les parets a cada punt i llançar les montes. Algu ja l'havia entrellucat

en aquells afers i malefista sinó començaven a sospitar la trama. Verament, un home analfabet no és ningú. Ah, si ell hagués sabut de lletra! Prou hauria fet amb un braç el que elles feien amb la cua. No obstant, de reflexió en reflexió arribà a descobrir que eren els mateixos interessats els que interpretaven els rastres cabalístics.

Quin decaire troba el vell en aquelles successives simplificaciones del sortilegi!

El que la sargantana feia amb una nit ell ho entenia en tres segons. Mitjant una petita forqueta de tomariu, pogué retornar a la primitiva perfecció caligràfica. Els perills de les xifres eren dobles i els cents i milers reaparegueren amb tota la força suggestiva emanada d'un reptil fatiller.

I, ultra la satisfacció de veure's afavorit amb el mateix de de la sargantana monstruosa, no hagué de basquejar-se en noves caceres, ni tractar amb bestioles que no eren carn ni peix, amb les quals no sabia com congraciarse, ni que donar-les per a menjar, ni que donar-los per a beure, ni amb que les guanyava, ni amb que les perdia.

La prama perdurà i la sort també. I aquella història demostra que cal ser optimista, car l'home arriba allà on vol, quan no pel seu saber, per la seva astúcia.

PRUDENCI BERTRANA.

L'ESTIUIG EL VERNET

La carretera, ben conservada, ens ha dut des de Vilafranca al Vernet. El Pireneu, amb els seus arbres típics, es va presentant mentre anem ascendint. En saltar del cotxe, una temperatura fresca i lleugera ens acarona, mentre arriba el seroll d'una cascata.

Del Vernet se n'han aprofitat els elements naturals, treballant-los i completant-los. En arboricultura hi ha els exemplars aborigens i els importats. Entre els darrers hi ha pins procedents fins de l'Arizona.

Tot està ben atès. Els xalets abunden. Els hotels i el Casino tenen el luxe dels grans balnearis d'Europa. El Canigó està tocant. Sobem que a la cèlebre abadia hi ha actiuament aquell gran bisbe que es diu monsenyor Garselade.

Saltant per les pedres i nous caïres ens comprenen. Vernet torna a estar com abans de la guerra. En una terrassa, mentre contemplem el color ros del whisky, que pren el periodista aragonès company nostre, hem de traduir al servei en català el que ell desitja, perquè en castellà no l'entenen.

La llum diurna va desapareixen. A França, on no tenen Hurdas, estalvien llum, avançant aquella hora, que els catalans governants feren estalviar també a Espanya. Hem d'anar a dinar. L'Hotel de Portugal està radiant. Toiletes vaporoses decoren les dames i el smoking dels homes llueix en les solapes sedoses del negre.

El comte de Burnay, aristòcrata lúctat i propietari de l'Hotel, ocupa la presidència de la taula, amb l'alcalde de Vernet, senyor Menader.

I, en acabar, es brinda sense enfarfecs declamatoris. En Brousse, el comte, els doctors Solé i Pla, Gallart i Nubiola, el batlle i altres. Finalment, en Ribera i Rovira salutà, i en portugués diu uns amables paraules al noble senyor.

Passem la vetllada al Casino, entre música, ball i enraonies.

Una gran calma regna a la nit i en la soledat meditem unes paraules d'En Brousse.

El diputat pels Pireneus Orientals, elogiant la Catalunya del Sud, feia referència als balnearis com Caldes de Montbui, com Caldes de Malavella i tants d'altres. Perquè no podrien estar aquests plens de la gràcia alada que hi ha al Vernet? El dia que així ho fessin la concurrència augmentaria. Estimularia als retrets que poden. De retort, el Vernet hi guanyaria, com els altres, mentre tots els altres anirien alegrant la naturalesa al compàs creixent d'aquella llei econòmica que parla de la progressió de la potència adquisitiva.

Juan de CANYAMAS
Vernet, 18 de juliol.

AUTORIZEU LES NOTES DE LES
QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICA-
CIO, AMB UN SEGELL O UNA FIR-
MA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Diada d'afirmació nacionalista a Montblanch

El diumenge a la nit tingué lloc a Montblanch una festa d'afirmació nacionalista, en commemoració de la data històrica en què foren enderrocades les muralles i torres de la vila durant la guerra dels Segadors. L'acte s'efectuà a l'estatge social de l'exemplar Joventut Nacionalista, una de les ardides de la nostra terra, essent presidit pel que ho és d'aquella entitat, En Macià Escutó, al qual acompanyaven l'historiador mossèn Pau Queralt, el doctor Benach, el president del Sindicat de Vinyaters de la comarca En Ferran Chaparro, el tinent d'alcalde Jaume Foguet, el director de l'Orfèu Montblanchi Josep Vendrell i altres elements importants de la població, juntament amb els membres de la Directiva de la Joventut Nacionalista de la Lliga Regionalista de Barcelona Josep Colomé i En Joan Vidal Salvo.

Es va començar l'acte amb la lectura d'un documentadíssim treball de l'erudit recercador de les passades glòries montblanquines, mossèn Pau Queralt, sobre la data, la commemoració de la qual se celebrava, la qual lectura fou premiada amb una forta ovació per la nombrosa concurrència que hi havia.

Seguidament digué també unes paraules abraçades i exquisides, al·lusions a la festa, l'infadigable lluitador i fort escriptor vilatà Josep Maria Poblet, i immediatament es va concedir la paraula a En Josep Colomé, el qual fou acollit amb forta aplaudiments.

Començà la seva substancial discurs salutant, en nom de la Joventut Nacionalista de Barcelona, a tots els qui concorrien a aquell acte patriòtic, i amb ells a tota la població de Montblanch.

Al·ludí a la data històrica que se solemnitzava i la relacionà amb l'època dels regnats de Felip IV i Felip V, fent una comparació d'aquell període amb el renaixement actual, en que Catalunya, segura dels seus destins, camina decidida cap a la seva alliberació.

Constatà que el nostre plet, degut a una noviolada produïda per esdeviniments polítics, de tots coneguts, vivia en un aparent endormiscament, donant-se lloc a un injustificat desengany, que ha produït un defalliment de la voluntat nacionalista, originant una separació dolorosíssima de determinats elements de la Joventut de la Lliga.

Afeixgué que quan a un poble hi apareixen defalliments, la joventut té la missió sagrada i patriòtica d'actuar intencionalment, per tal de restablir un estat de fe en la col·lectivitat, però no comportar-se en forma que pugui donar lloc a una divisió entre els catalans.

En nom de la Joventut de la Lliga anuncia — la qual cosa provoca un vir entusiasme — que es prepara a actuar com mai per a la catalanització integral de la nostra terra i per al restabliment de la fe i dels destins de la mateixa. Perquè, les actuacions de la Joventut, per a tenir eficàcia, han de fonamentar-se en la realitat, i aquesta ens diu, en els moments presents, que no s'ha de provocar, ni es té dret a demanar als dirigents de l'organització nacionalista determinades actituds que no han d'esser filles d'altra cosa que dels graus de nacionalisme de la col·lectivitat i no del resultat dels graus de catalanisme que tingui una minoria.

La campanya vinient a emprendre — continua dient — encomanada a les Joventuts, ha de consistir en aug-

mentar el nombre de nacionalistes conscients, desfer la nosa que fins ara entorbien les actuacions, que són els homes de la U. M. N., dels quals es pot dir que, així com nosaltres, els catalans de cor, lluitem per la nostra bandera, els catalans, forasters dintre la seva terra, de la U. M. N., batallen en tot moment per a traïcionar la nostra causa. (Ovació.)

S'aixeca després a parlar En Joan Vidal Salvo, el qual es saluda amb copioses pluries de mans.

Inicia el seu discurs aplaudint, dient que sent una gran satisfacció d'adreçar-se als montblanquins, no sols per ésser germans en pàtria, sinó també per ésser fills de la mateixa cultura en que ell veu la llum, terra dels vinyars opulents i les oliveres virginals, indret on les ferveres nacionalistes i els sincers abraçaments patriòtics són la penya més autèntica del camí que fa Catalunya endins, la nostra ideologia.

S'estén en amplies consideracions sobre les transformacions econòmiques i sociològiques de la post-guerra, que si bé per la desorientació produïda per doctrines novelles i radicals, semblaren esmorruir el nostre plet, aquest, que durant aquest breu període de passivitat forçada, havia covat impaciències i neguits, ara s'ha manifestat amb més vigoria que mai i amb un desig conscient indeturbable d'aconseguir la victòria.

Parla, en parafràsis calides, de la tasca d'absoluta catalanització que cal fer, portant la llavor de la nostra doctrina als més allunyats indrets de la pàtria, maldant per assolir la catalanització de tots els matissos de l'esperit i per això s'ha de respectar igualment la tasca de l'historiador que escorcolla el passat de la terra, la del poeta que dona ductilitat i enriqueix la llengua, la del jurista que cura que no es trunci la tradició del dret racial i així la de tots els que feinegen en qualsevulla dels matissos de la nostra ànima.

Afeixgué que per a ésser nacionalista no n'hi ha prou amb posar-se una etiqueta política, sinó que cal tenir una forta fe patriòtica i un esperit centrat que salvi dels cops de l'egoisme. Tot nacionalista cal que es torni un apòstol de l'ideal, predicant amb l'exemple, car així, almenys, preparem el terreny per a les vinents generacions.

Continua parlant, en eloqüents mots, de la feina que es proposa fer la Joventut de la Lliga, abraçant, amb una campanya intensa, de cap a cap de la nostra terra. Explica la forma que s'ha de seguir per a assolir amb excàcia l'expansió del nacionalisme.

I finalitzà evocant la data històrica que es commemorava, la qual va acreditar als montblanquins d'homes lleials a la causa de Catalunya. Lleialtat que, perdurant través dels temps, és un símbol immarcescible, que presenta la Joventut arida de la Conca en la història de les nostres reivindicacions, perquè serveixi de guiatge als que encara són al marge del moviment ascensional nacionalista del nostre poble. (Grans aplaudiments.)

S'acaba l'acte en mig d'un gran entusiasme, parlant-se després amb els dirigents del nacionalisme montblanchí de la tasca a fer aquest estiu, de la qual la festa del diumenge en fou un tast esperançador. Així mateix es traçaren les línies d'un acte que prepara la Joventut de la Lliga per a molt aviat, que serà una fita memorable en el catàleg de la seva actuació.

Obituari

FUNERALS

En Josep Balta i Bosch. Morí el 27 de juny. Funerals avui, a les deu, a l'església de la Casa de Caritat.

Don Enric Morell i Isern. Morí el 15 del corrent. Funerals avui, a les deu, a l'església de Sant Jaume.

En Rosend Gaute Alfré, vidu de donya Teresa Carme. Morí el 4 del corrent als 96 anys. Funerals avui, a les deu, a l'església de Santa Maria del Mar.

Donya Teresa Coll i Bages, vidua en primeres noces de don Francesc Barús i en segones de don Joaquim Blanca. Morí el dia 11 del corrent.

Funerals demà, a les deu, a l'església de la Casa de Caritat.

Donya Concepció Figueras Socas. Natural del Vendrell. Morí el 5 del corrent, als 32 anys. Misses avui, de deu a dotze, a l'altar del Santíssim Sagrament de l'església de Sant Francesc de Paula.

ANIVERSARIS

Don Eusebi Fortuny i Galano. Morí el 20 de juny de 1920. Misses avui, divendres, de deu a dotze, a l'església de Nostra Senyora de Pompeia (Diagonal).

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO
En Josep Soldevila i Codina. Enterrat ahir al Cementiri Vell.
En Narcís Badia i Catalá. Morí als 11 anys. Enterrat ahir al Cementiri Nou.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Dimissió del Govern italià

Roma, 20. — El «Giornale d'Italia» diu que entre els noms que es citen per a succeir a Facta, el que té més probabilitats d'èxit és el d'Orlando. Aquest tindria l'apoi ferm dels populistes, l'adhesió dels demòcrates, possiblement la col·laboració de la dreta liberal i dels nacionalistes, així com la benevolència dels col·laboracionistes. — Havas.

Roma, 20. — El senyor Facta ha anunciat avui a la Cambra dels Diputats que el Govern va posar shir en mans del sobirà la seva dimissió en massa. — Havas.

Vaga a l'Índia

Calcuta, 20. — S'han declarat en vaga 28.000 obrers de les filatures de juta a les fàbriques de Kamarhati, Khardah i Titighur per haver estat negada pels patrons la petició d'augment de sous feta per aquells ja fa alguns dies. — Havas.

Maniobres bavereses al Württemberg

Munich, 20. — Despatxos particulars diuen que les tropes bavereses realitzaven maniobres a Nunsinger (localitat situada al territori de Württemberg).

Algunes batallions de la Reichswehr que estaven efectuant exercicis militars a Ohndorf han estat cridats telegràficament a llurs respectives guarnicions amb l'aprovació del ministre de la Reichswehr. — Havas.

La travessia aèria del Pacífic

Londres, 20. — L'aviador anglès Morgan intentarà l'octubre pròxim travessar el Pacífic des de San Francisco a Sidney. — Havas.

L'Estatut de Síria i Palestina

Londres, 20. — El Consell de la Societat de les Nacions ha ajornat fins al divendres o el dissabte la discussió sobre els mandats de Síria i Palestina. — Havas.

Comunistes detinguts a Atenes

Atenes, 20. — Han estat detinguts els redactors del periòdic comunista «Rizospastis», acusats del delictes d'alta traïció. — Havas.

Els estrangers a Alemanya

Berlin, 20. — El Govern ha aprovat l'impost municipal aplicable a les persones que habiten hotels i pensions.

Als estrangers s'aplicarà aquest impost quintuplicat. — Havas.

Els petroli de Rússia

Londres, 20. — Segons notícies de Moscou, comunicades des de Riga al «Daily Express», Anglaterra ha signat diversos acords amb les repúbliques transcaucàsiques, especialment amb Azerbeïjan, per a l'exploració de les conques petrolíferes. — Havas.

El tresor del «Laurentic»

Londres, 20. — Segons el «Times», un vapor de l'almirallat britànic que fa treballs de salvament, ha retirat del fons del vapor «Laurentic» naufragat durant la guerra, prop de les costes d'Irlanda, lingots d'or per valor d'un milió de lliures esterlines. — Havas.

Ha estat emmetzinat Lenin?

Estocolm, 20. — El corresponent a Riga del «Svenska Dagbladet» ha obtingut confirmació de que en efecte Lenin havia estat emmetzinat amb cianur potàsic. — Havas.

El President Alvear a Londres

París, 20. — El president de la República Argentina, senyor Alvear, acompanyat del personal de la legació marxà ahir de París, en tren especial, amb direcció a Londres. — Havas.

Londres, 20. — El president electe de la República Argentina, senyor Alvear, ha estat avui a la tomba del soldat anglès desconegut, en la qual ha dipositat una formosa corona.

Després se n'ha anat a esmorzar amb els sobirans britànics al palau de Buckingham. — Havas.

La frontera austro-iugoeslava

Klagenfurt, 20. — La Comissió internacional de regularització de la frontera austro-iugoeslava ha fixat definitivament la línia de la frontera en la reunió celebrada a Marburg el dia 11 del corrent.

Les negociacions per a solventar aquest assumpte han durat més d'un any. — Havas.

Partides hongareses ataquen Hagersdorf

Viena, 20. — Nombroses bandes hongareses, proveïdes de fusells, ametralladores i granades de mà, atacaren ahir vespre la població de Hagersdorf, a la frontera meridional del Burgenland.

Les tropes austriacques reutilzen l'atac i prengueren mesures de precaució. — Havas.

Dimissió del coronel Lawrence

París, 20. — Li comunicuen a «Le Matin» des de Londres que el coronel Lawrence, membre del departament del Pròxim Orient al ministeri de les Colònies, ha presentat la dimissió. — Havas.

L'execució dels assassins de Wilson

París, 20. — Telegrafen de Londres a «Le Petit Parisien» que els assassins del mariscal Wilson seran executats el dia 7 d'agost. — Havas.

L'afer de Tacna i Arica arranjat

Washington, 20. — Demà serà signat l'acord relatiu a l'antic conflicte entre Xile i Perú, sobre la possessió de Tacna i Arica.

Els delegats que han intervingut en la solució tornaran immediatament a llurs respectius països. — Havas.

Descarrilament del ràpid Cerbère-Bordeus

Perpinya, 20. — Entre les estacions de Cornella i Perpinya ha descarrilat el ràpid Cerbère-Bordeus, quan anava a tota marxa.

El tren caigué daltabaix d'un terraple de cinc metres d'altura, damunt vinya.

El maquinista morí a l'acte, i el fogaliner està greument ferit. Entre els passatgers hi ha nombrosos ferits, a majoria lleument.

El jutjat de Perpinya que es va traslladar al lloc del descarrilament, ha pogut comprovar des dels primers moments que es tractava d'un atemptat criminal. Durant un bon tros, en efecte, s'ha observat que els cargols dels rails i les plaques que subjeuen aquests, havien estat afuixats. — Havas.

Prússia per la república

Berlin, 20. — El Govern prussià ha ordenat el cessament de set governadors per no haver exercit tota la vigilància necessària sobre les associacions reaccionàries, a tenor de les noves mesures adoptades pel Parlament.

Identica mesura es pendrà amb von Bulow, governador de Schnelldemühl. — Havas.

Pels fills de Douvres morts a la guerra

Boulogne-Sur-Mer, 20. — Avui serà inaugurat a Sangatte el monument aixecat a la memòria dels fills de Douvres morts durant la guerra. — Havas.

El Comitè de Garanties a París

París, 20. — Ha arribat a aquesta capital, de tornada de Berlín, el Comitè de garanties. — Havas.

Negociacions bancaries letano-russes

Riga, 20. — Se sap que han estat entaulades negociacions entre els centres bancaris letons i els russos, per a resoldre l'afer relatiu al reemborsament de 70 milions de francs en or que els letons lliuraren a la banca russa. — Havas.

L'autonomia de Jònia

Londres, 20. — Li comunicuen de Constantinoble al «Times» que Grècia es proposa proclamar molt aviat l'autonomia de Jònia, fent-la regir per un príncep grec o un governador general. — Havas.

Declaracions de Lord Balfour

Londres, 20. — A la reunió celebrada ahir per l'Associació de Cambres de Comerç Britàniques, Lord Balfour, president de la Cambra de Comerç de Sheffield, declarà que si Alemanya no pagava haurien d'enviar-se persones d'autoritat que verificassin les importacions i exportacions alemanyes i percebessin directament els impostos. Actuarem d'acord amb França durant la guerra i hem de fer el mateix, afegint, per a solucionar satisfactoriament el problema de les reparacions. — Havas.

El president de l'Argentina a Londres

Londres, 20. — Aquest mati ha arribat a aquesta capital el president electe de la República Argentina, senyor Alvear. Ha estat rebut pel príncep de Gales, Lord Balfour i nombroses personalitats, tant londinenques com pertanyents a la colònia hispano americana. — Havas.

La qüestió de Tacna i Arica

Santiago de Xile, 20. — Els delegats xilens que es troben a Washington, han signat un projecte que serà sotmès a l'aprovació del president dels Estats Units, Mr. Harding, en el qual es tracta de la qüestió relativa a saber si procedeix o no recórrer a un plebiscit per a resoldre el litigi relatiu a l'atribució de les províncies de Tacna i Arica. — Havas.

Mobilització general feixista

Roma, 20. — Segons li comunicuen al diari «Il Tempo», des de Milà, el Comitè directiu dels feixistes ha decretat una mobilització general, com a contesta a la vaga general proclamada pels socialistes. — Havas.

Dos minaires espanyols ferits

Montpeller, 20. — A conseqüència d'haver esclatat una berrinada, han resultat ferits de gravetat, dos minaires de nacionalitat espanyola. — Havas.

Nota de la Comissió de Reparacions

París, 20. — La Comissió de Reparacions desmenteix la notícia de font britànica, segons la qual es pretén que l'esmentada Comissió ha decidit, amb el consentiment de França, concedir a Alemanya, títol d'assaig, una moratòria de tres a sis mesos, per als pagaments en espècie, mitjançant l'establiment directe d'un control de les Hisendes alemanyes. — Havas.

Sacerdots russos condemnats

Varsòvia, 20. — Es confirmen les notícies d'«Helsingfors», segons les quals han estat pronunciades algunes penes de mort contra diversos sacerdots que s'oposaren a la confiscació, per part dels soviets, dels béns de les esglésies i objectes del culte.

Entre els sentenciats figura el metropolita Benjami i l'arquebisbe de Varsòvia. — Havas.

El control alemany

Berlin, 20. — Una nota oficial diu que el ministre de Finances del Reich està organitzant un servei de control que li permeti al Comitè de garanties obtenir, de quant en quant, la seguretat de què són exactes les possibilitats que sotmeten al seu examen els governs alemanys, demostrant de què s'exerceix bé el control. — Havas.

Berlin, 20. — El Comitè de garanties, en la seva última sessió, deliberà sobre la manera d'evitar la divisió dels capitals. Els seus acords han estat limitats en el memoràndum remès als governs alemanys; com a resultat de la sessió de clausura del 18 del corrent, en la qual es demanava una contesta concreta, els governs alemanys han manifestat que aprovaven el contingut del memoràndum. — Havas.

Un discurs de Lloyd George

Londres, 20. — En un discurs pronunciat pel senyor Lloyd George a Abewstreich, al País de Gales, el primer ministre britànic declarà que la victòria d'Alemanya hauria significat la dominació d'un Imperi arrogant. — Havas.

VIII Exposició general escolar

Ahir tarda tingué lloc a la Universitat Industrial la inauguració de la VIII Exposició General Escolar, organitzada per la Mancomunitat de Catalunya.

Van assistir-hi el president de la Mancomunitat, don Josep Puig i Cadafalch; el president de la Diputació provincial, el diputat senyor Guanyabens; els regidors senyors Barbey, en representació del senyor alcalde, i el senyor Esteban.

Després, hi assistiren els senyors Ruiz i Porta i En Pau Romeva, per l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana; els senyors Novellas, Serra i Pagès i Alfons Maseras, en representació de l'Escola d'Alts Estudis Comercials; el senyor Planas, arquitecte del Servei d'I. P. de la Mancomunitat; els doctors Alomar i Cambra, i senyoretes Judas i Bacarissas, de l'Escola d'Infermeres; el senyor Brunet, per la Secció d'Aprestos de l'Escola de Teixits; el senyor Fontseré, del Servei Meteorològic; el senyor Parunella, per l'Escola «Mossèn Cinto»; el senyor Guibert, per l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou; el senyor Farrán, pel Servei d'Ensenyament Domèstic; els senyors Orfila i Sabater, per l'Ateneu Igualadí de la Classe obrera; el doctor Segalà, per l'Escola Superior de Bibliotecàries; els senyors Ocheta i Monfort, per l'Escola de la Presó Model; els senyors Molinas i Vallès, per l'extensió d'Ensenyament Tècnic; el senyor de Rull, secretari del Patronat de la Escola Industrial; el senyor Virgili, interventor general de la Mancomunitat; el senyor Utrillo, cap del Cerimonial de la mateixa; el senyor Cunill, secretari de la Presidència; el senyor Farran, redactor de «La Publicidad»; senyors Sala i Simón, per l'Escola de Teixits; senyors Gali (F.), Llorens i Gargallo, de Escoles Superiors de Belles Oficis i Tècnica d'Oficis d'Art; senyora Freixas, per la Cultura Mup; l'Escola Professional de la Dona; senyora Freixas, per la Cultura Musical; senyors Bartomeus Uthel, Moragas i Estrada, de l'Institut de Química Aplicada; senyora Carme Karr; senyor Coronas, per la Càtedra de Taquígrafia; el senyor Planell, per l'Institut d'Electricitat i Mecànica aplicada; senyor Pi i Sunyer, per l'Escola Superior d'Agricultura; el senyor Rahola, pel Laboratori general d'Aprestos; el senyor Jussiane, per l'Escola de Teneria; el senyor Martínez, per la de Tintoreria; el senyor M. de Mola i de Val, pel Centre Aragonès; el senyor Bordàs, per l'Escola d'A. i O. i B. A., de Sant Feliu de Guixols; el senyor Lluís Modir, per la d'Arts i Oficis i Belles Arts de Palafrugell; el senyor E. Homs, per l'Escola Montessori; el senyor i la senyora Delshauvers, pel Laboratori de Psicologia experimental; el senyor B. Roca, per l'Arxiu d'Etnografia i Folk-lore de Catalunya; i el senyor Torres i Serra, de l'Ateneu Obrer de Can Tunis.

«Artes», Barcelona; Arxiu d'Etnografia i Folk-lore de Catalunya; Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, Barcelona; Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, Barcelona; Ateneu Enciclopèdic Popular, Barcelona; Ateneu Igualadí de la Classe obrera, Igualada; Ateneu Obrer de Barcelona; Ateneu Obrer de Can Tunis, Barcelona; Ateneu Sarnobà, de Sant Boi de Llobregat; Ateneu Santfeliuenc, de Sant Feliu de Llobregat; Ateneu de Vilanova i Geltrú.

Biblioteques Populats de la Mancomunitat, Barcelona; Casa de Caritat (classe de Dibuix per a noies, professor, senyor Benet); Casa de Caritat (Classe de Dibuix per a les noies, professora, senyoreta Vacarissas); Barcelona; Casa de Caritat (Escoles Catalanes), Barcelona; Casa de Nois, Vilafraça del Penedès; Càtedra de Fisiologia humana, de la Facultat de

Medicina, Barcelona; Càtedra de Mineralogia i Botànica, de la Universitat, Barcelona; Càtedra de Taquígrafia, Barcelona; Centre Aragonès, Barcelona; Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, Barcelona; Centre Català Autonomista, de Navarres; Centre de Cultura Popular, Sabadell; Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria, Sabadell; Centre de Dependents de Comerç i de la Indústria, Terrassa; Centre Excursionista de Catalunya, Barcelona; Centre Popular Catalanista de Sant Andreu, Barcelona; Col·legi de Nostra Dona del Puig, Sant Celoni; Col·legi de Sant Lluís Gonçaga, Sant Joan les Fonts; Comissió de Monuments Històrics i Artístics, Girona.

Escuela Catalana d'Art Dramàtic, de Barcelona; Escola Catalana de La Bordeta, Barcelona; Escola Catalana del Districte I, Terrassa; Escola Catalana Manuel Ribas, Barcelona; Escola del Centre Nacionalista «Sang Nova», Barcelona; Escola d'Administració pública, Barcelona; Escola Elemental de Belles Arts, Olot; Escola Ibero-Americana d'Investigació Científica, Barcelona; Escola Industrial, de Vilanova i Geltrú; Escola Industrial d'Arts i Oficis, Sabadell; Escola de Josep Francesc, Vich; Escola Manuel Tubert, Igualada; Escola Menor d'Arts i Oficis i Belles Arts, Palafrugell; Escola Menor d'Arts i Oficis i Belles Arts, Sant Feliu de Guixols; Escola Menor de Belles Arts, La Bisbal; Escola Menor de Belles Arts, Llagostera; Escola Menor de Belles Arts, Puigcerdà; Escola «Mossèn Cinto», Barcelona; Escola Municipal d'Arts i Oficis, Badalona; Escola Municipal d'Arts i Oficis, Agricultura i Indústries, Manresa; Escola Municipal de Arts i Oficis, Mataró; Escola Municipal d'Arts i Oficis, Terrassa; Escola Municipal de Dibuix per a noies, Sant Feliu de Guixols; Escola Montessori, Canet de Mar; Escola Nacional, dirigida per don Josep Capella, Sant Sadurní (Girona); Escola Nacional, dirigida per don Eliseu Carbó, Ullast; Escola Nacional, dirigida per don Joan Salamero, Arenys de Munt; Escola Nacional, dirigida per don Josep Taberna, Pla de Cabra; Escola de la Presó Model, Barcelona; Escola de «Puntaires», Sarrià; Escola de Tall, Girona; Escola de Teixits, Badalona; Escoles Catalanes «Verdaguer», Barcelona; Estudis Universitaris Catalans, Barcelona.

Federació Sindical d'Obrers, Barcelona; Foment de la Sabateria, Barcelona.

Germanat d'Orfeons de Catalunya, Barcelona.

Institut Català de les Arts del Llibre, Barcelona; Institut Català de Sord-Mut, Barcelona; Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona, Barcelona; Institut Feminal, Barcelona; Institut de Fisiologia, de Barcelona; Institut d'Orientació Professional, Barcelona.

Laboratori de Fisiologia de la Facultat de Medicina, Barcelona.

Orfeó Català, Barcelona.

Patronat d'Obrers de la Joventut Seràfica, Igualada.

Real Acadèmia de Bones Lletres, Barcelona.

Servei Meteorològic de Catalunya, Barcelona.

Societat de Biologia, Barcelona.

La visita comença a les cinc de la tarda i durà fins a dos quarts de nou del vespre.

La importància d'aquesta Exposició era extraordinària, tant per la qualitat dels treballs exposats com per la quantitat, i demostra palpatament el desenvolupament que resulta l'esforç de la Mancomunitat.

Feren les presentacions els doctors Agell, Fontseré i Rubí, del Consell de Pedagogia.

Acabada la visita, els diputats, regidors i representants foren obsequiats amb un exquisit lunch a la Escola Superior d'Agricultura, que va oferir-los, delícies produïdes de les seves classes pràctiques.

L'Exposició podrà ésser visitada tots els dies, de deu a dotze del mati, i de quatre a set de la tarda, fins al dia 15 del vinent mes d'agost.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimecres, 21 de juliol de 1922

La Universitat Industrial

DESPRES de les amenaces que el ministre d'Instrucció Pública, senyor Montejó, ha insinuat al saló de sessions de l'alta Cambra contra l'autonomia universitària, ha vingut l'incident de la reducció de 50.000 pessetes que ha sofert en els pressupostos la consignació de 100.000 que percebia de l'Estat l'Escola Industrial de Barcelona.

Aquest incident deplorable revela, o un desconeixement absolut del que significa l'Escola Industrial de Barcelona, o una hostilitat intolerable, com remarcà molt eloqüentment el senador nacionalista En Lluís Ferrer-Vidal. Hi ha el precedent que en el projecte de pressupostos que redactà el senyor Silió no existia aquesta reducció. Ha estat, doncs, introduïda durant el temps de la gestió ministerial del senyor Montejó.

L'oportunitatíssima intervenció d'En Lluís Ferrer-Vidal recordà a tothom el què és l'Escola Industrial de Barcelona i la insignificància de l'auxili que rep de l'Estat. Voler minvar encara aquesta consignació no pot obeir sinó a ignorància o malvolença.

Després de la brillant intervenció d'En Lluís Ferrer-Vidal, la ignorància ja no és possible. I com que no és de creure que ningú vulgui mantenir el greuge, esperem que l'assenyada intervenció del senador nacionalista tindrà una eficàcia immediata.

L'organització i el sosteniment de la Universitat Industrial constitueix un veritable títol de glòria per a la Mancomunitat de Catalunya. L'Estat hi col·laborava molt modestament. Ara, però, encara n'ha sentit vel·litud i volia augmentar la modèstia de la seva col·laboració.

I és, precisament, en matèria d'ensenyança on l'Estat mostra una resistència més gran a delegar les seves funcions, que reté gasiuament. Les reté, però, sense exercir-les. Ni organitza l'ensenyament com cal, ni el deixa organitzar. I quan podria col·laborar generosament a una obra positiva de cultura, a una tasca pedagògica admirable, encara regateja el seu concurs, i si al capdavant l'atorga ho fa de manera que no pot ésser ni fecunda ni agraïda.

Aquest episodi inclou per a nosaltres una nova experiència, no gens agradable. I si ara no aconseguim recórrer l'obra de l'hostilitat o de la incomprensió, serà tansols per la patriòtica intervenció del senador nacionalista En Lluís Ferrer-Vidal, al qual la causa de la cultura i del progrés hauran d'agrair aquest nou servei.

Quan vénen polítics de Madrid més o menys relacionats amb el ministeri d'Instrucció Pública, proclamen llur admiració envers l'Escola Industrial. Poc després, però, acostuma a sortir d'aquell departament algun decret o alguna iniciativa contra l'Escola.

Contrasta amb l'actitud d'En Lluís Ferrer-Vidal la del senyor Daurella, qui, com a senador per la Universitat de Barcelona, tenia l'obligació de defensar l'Escola Industrial, com tenia l'obligació, que no complí, de defensar l'autonomia universitària quan el senyor Montejó es permeté la gosadia d'atacar-la.

La importància d'aquest incident no rau en la quantitat, verament insignificant, de la consignació, sinó en l'esperit que revela. Molt oportunament En Lluís Ferrer-Vidal insinuà que si el Tresor necessitava aquesta suma podríem renunciar-hi. Cal recordar que la consignació de l'Estat amb prou feines paga els impostos que el mateix Estat cobra a l'esmentada Escola.

Les Idees i les Imatges

EL PES MORT DE LA MORT

... No cal confondre la mort — la mort vitalitzada que altuïem ahir — amb el pes mort de la mort.

El pes mort de la mort és l'escòria — diríem — de la mort; ço que en resta, físicament i psíquica, d'inaprofitable; la substància nulla.

El fet biològic i el fet històric de les sèries individuals dissoltes i de les col·lectivitats desaparegudes, són determinats, sens dubte, per l'acumulació, en gran escala, del pes mort de la mort.

Co que l'individu i la col·lectivitat — presentim — han de vencer per a viure en el present, en el passat i en l'esdevenidor, no és la mort — que és vida sublimada — sinó el pes mort de la mort — la veritable mort.

JOSEP MARIA JUNOY

Polítiques

«ACCIO CATALANA»

Ha sortit el primer número d'«Accio Catalana», publicació setmanal, orgue de l'entitat del mateix nom, constituïda com a conseqüència de la Conferència Nacional Catalana.

En són redactors els senyors I. V. Foix (redactor en cap), A. Rovira i Virgili, Carles Soldevila, Ventura Gasol i Joan Draper, completant-se el contingut amb la col·laboració que es consideri escament.

Desitgem a la nova publicació setmanal catalanista molts d'èxits per al bé de la causa de Catalunya.

ELS SOCIALISTES

Demà celebrarà una vetllada teatral a la Casa del Poble, de Sitges, posant-se en escena el drama «Yo, no mato», d'En Vicenç Lacambra.

El diumenge es farà una excursió de divulgació socialista, celebrant-se, a l'estatge social de l'Agrupació Socialista de Sitges, un míting a les onze del matí.

MITING NACIONALISTA A MATARÓ

Organitzat per la novella Federació Nacionalista de la Costa de Llevant (adherida a la Unió Catalanista), se celebrarà el vinent diumenge, al matí, al Cine Modern de Mataró, un míting d'afirmació nacionalista, en el qual parlaran els senyors «Grisant Vergés, per la Federació Nacionalista de la Costa de Llevant; Salvador Roca Roca, per la Joventut Nacionalista «Icària»; Pelagí Llangort, pel periòdic «La Tralla»; Daniel Roig i Pruna, doctor J. Riera i Puntí i J. Grant i Sala, per la Unió Catalanista; el diputat a Corts En Francesc Macià i el president de la Unió Catalanista.

L'actualitat social

AGRESSIO A UN DELEGAT DE POLICIA

Ahí, a les dues de la matinada fou objecte d'un atemptat el comissari cap de la delegació de policia del districte del Nord, don Honorí Inglès. Es dirigia a la delegació l'expressat comissari i passava pel carrer de Sant Andreu quan quatre individus amagats a la Riera d'Horta li feren uns quinze disparats, repel·lint el dit comissari l'agressió, disparant contra els indicats subjectes.

Els agressors fugiren i s'ignora qui són.

El senyor Inglès rebé una ferida a la cuixa esquerra, amb entrada i sortida, una a la mà esquerra, també amb entrada i sortida, i contusions al pit. Va ser curat al dispensari de Sant Andreu, essent qualificades les ferides de pronòstic reservat. Després fou conduït a casa seva, on ahir el va visitar el general Arlegui.

Afortunadament les ferides del senyor Inglès no presenten la gravetat que es digué en els primers moments que tenien, i ahir el matí es trobava el ferit en relatiu millor estat.

Sembla que el motiu d'aquesta agressió és una venjança de determinats elements agitats d'aquella barriada obrera, en la qual el senyor

Barcelona per l'Exposició

LA forma com ha estat coberta la subscripció pública a l'emprèstid de quaranta milions de pessetes que ha realitzat l'Ajuntament de la nostra urbs per a l'acabament de les obres i l'organització de l'esdevenidor Exposició de Barcelona, equival a un plebiscit en favor del certamen projectat i a un vot de confiança dels ciutadans barcelonins en l'administració municipal nacionalista.

Com ha notat molt oportunament l'alcalde, senyor marquès d'Alella, a la crida de l'Ajuntament ha respost amb unànime espiendidesa el petit estalvi barceloní, demostrant la identificació ciutadana entre el poble i els seus representants i exterioritzant el desig de col·laborar en una empresa que significa per a Barcelona, capital de Catalunya, la iniciació d'una nova etapa d'engrandiment i de progrés.

L'Ajuntament de Barcelona ha vist cobert aquest emprèstid de quaranta milions en quaranta vuit hores, contractant-lo directament amb el públic, no actuant la Panca sinó com asseguradora. Aquesta circumstància ha enlaira encara el caràcter popular de l'operació ciutadana.

L'esperit d'iniciativa i de ciutadania que palesa aquesta actitud del poble de Barcelona garantitza l'èxit esplendorós del futur certamen. Una vegada més, Barcelona, segura dels seus destins, superarà les tragèdies de la història, les discòrdies socials i les bogeries dels homes. El famós *como han dejado crecer esto!* hi trobarà nous motius d'astorament i de sorpresa. I Barcelona, capital de Catalunya, cap i casal i cor i cervell de la Pàtria, prosseguirà la seva marxa ascensional, creixent amb el mateix ritme de la nostra terra renaixent, i bategant amb les mateixes inquietuds i triumfant amb les mateixes realitzacions nacionals.

Contra aquesta realitat permanent, contra el fet viu de Barcelona i de Catalunya, res no podran les maniobres dels enemics ni els prejudicis de la incomprensió. Barcelona i Catalunya aniran seguint llur via, caminant sempre envers l'esdevenidor, un esdevenidor de grandesa insospitada, un esdevenidor del qual són només prefiguracions febles les glòries pretèrites i les realitats vives.

La data de 1888 constitueix una fita memorable en la història de la urbs, una fita que assenyalà l'ascensió de Barcelona com a ciutat europea. La data de 1925 superarà aquella eficàcia, constituint una altra fita, una fita que assenyalà la concreció definitiva de Barcelona com a capital d'una nova Catalunya, d'una Catalunya imminet.

Inglès ve prestant els seus serveis.

El senyor Inglès havia rebut, en diferents ocasions, anònims amenaçant-lo. El darrer el rebé fa dos mesos.

No fent-ne mai cas, tenia el costum d'anar sol de nit i de dia.

Dimecres, en anar a prendre el tramvia per a venir cap a Barcelona, es recorda que s'havia descuidat de firmar un document i reculà cap a la delegació.

Pel trajecte es cometé l'atemptat.

A més de les dues bales que el feriren, el senyor Inglès en rebé una que anava dreta al cor, però fou desviada per la cartera que duia plena de papers, i una altra que li travessà el berret, sense tocar-li el cap.

La Jefatura de policia ha redactat la següent nota referent al fet:

«A les dues, en passar pel carrer de Sant Andreu don Honorí Inglès, comissari en cap de la secció del Nord, quatre individus que estaven a l'agut a la Riera d'Horta, li feren uns quinze disparats ferint-lo a la part superior interna de la cuixa esquerra i a la mà esquerra, de pronòstic reservat, amb orifici d'entrada i sortida.

L'agredit repel·lí l'agressió disparant contra els agressors, que fugiren.

El personal de la Secció i altres funcionaris practiquen diligències per a la detenció dels agressors.»

L'ASSEGURANÇA OBLIGATORIA

El Comitè Pro Retirs Obrers convoca a tots els treballadors, tant manuals com intel·lectuals, a l'acte de propaganda de divulgació del programa mínim a favor dels treballadors vells, que tindrà efecte el proper dissabte, dia 22, a les deu de la vetlla, a l'estatge de la Cooperativa «La Fraternitat», Sant Carles, 9, Barcelona.

Al dit acte parlaran els senyors Escofet, per les Arts Gràfiques; Palomas, per la Federació de Societats Obreres, i el president del Comitè Pro Retirs, En Pere Gorga Artigas, els quals dissertaran, entre altres punts de l'esmentat programa, sobre el que fa referència a la contribució per part de l'obrer del pagament d'una peseta mensual obligatòria, que unida a les tres que paga el patró per cada un dels seus obrers i una que paga l'Estat per cada un de tots els treballadors, li permeti percebre, en concepte de retir i als 60 anys com a maximum, la quantitat mínima de mil pessetes anuals.

A aquest acte, que serà públic, poden donar-se per convidades totes les societats obreres, cooperatives i entitats culturals que sentin simpatia per aquesta humanitària tasca, les quals podran unir-se a les peticions que en forma de telegrama-circular seran remeses al president del Consell de ministres, ministre del Treball i president de l'Institut Nacional de Previsió, com a resum de l'acte, que com es anteriors, promet ésser important.

Municipi

SORTIDA

DE LES COLONIES ESCOLARS

Ahí van sortir cap a llur destinació les Colònies Escolars estiuencs que organitza l'Ajuntament.

La primera de sortir del Palau de Belles Arts, il·luc on es van congregar fou la de Borges Blanques, que ho féu a les 5'30 de la matinada, i la última, que fou la destinada a Sentmenat, ho féu a les 9'30.

Des de primeres hores de la matinalada estigueren al Palau de Belles Arts, atenent tots els detalls de l'organització, el president de la Comissió, tinent d'alcalde senyor Barbey, els regidors senyors Rovira i Quirós, els vocals veïns senyors Bracons, Turro, Domènech i Constantí, el secretari-adjunt senyor Palau, el doctor Raduà, facultatiu de la Comissió, el professor d'educació física de les Escoles Municipals de Bosc doctor Fuster i els funcionaris adscrits a les oficines de Colònies Escolars senyors Meiries, Suárez, Amela i senyoreta Flora González.

Les Colònies organitzades aquest any són 14 per a nois, 8 per a pàrvuls també nois, i 22 per a noies, amb un total de 1.157 escolars. Per a la direcció i cura s'han designat 89 professors.

Estaran de tornada el dia 27 del proxím mes d'agost.

MILLORES AL DISTRICTE II

Mercès a gestions del tinent d'alcalde del districte II senyor Barbey, ha estat renovat totalment l'empedrat de la plaça de Marcús. El propi tinent d'alcalde ha interessat de la corresponent Secció facultativa que es procedeixi a la renovació del carrer de Tantarantana i l'immediat arranament de les fonts existents als de Sicília i Llull.

Descarrilament a Cornellà del Vercol

UN MORT I UN FERIT

L'express de Narbona, que a Cerber recull el passatge de l'express que a la tarda surt de Barcelona, va descarrillar la nit del dimecres, a sis quilòmetres abans d'arribar a Perpinyà.

La màquina està bolcada del tot, per haver caigut daltabaix del terraplé. El maquinista fou trobat mort, penjat al fre, i el fogainer fou recollit amb greus cremades a diferents parts del cos.

Dels vagons dels passatgers, els primers eren tombats del tot, i els que seguien estaven mig tombats fins als últims que no es mogueren de la via.

En el moment de l'accident hi hagué l'esglai que és de suposar. En els primers vagons s'hagué de sortir per la finestra i al fons, equipatge i persones s'agomolaren. No s'hagué de lamentar entre els viatgers cap víctima. Anaven en el tren sinistrat molts catalans.

La desgràcia esdevingué tres

quarts de dotze de la nit. Des de l'estació de Perpinyà fou remès un tren de socors, amb metges i material. Els rumors públics assenyalaven una catàstrofe més enorme, la qual, sortosament, no es va confirmar.

Hi comparegueren alguns automòbils i una companyia de soldats sene-galesos aconsonats a Perpinyà acudir a prestar servei.

La via restà interceptada de moment, si bé la d'anar a la frontera funcionava normalment.

Guerra a les mosques

A SANT FELIU DE LLOBREGAT

Diumenge vinent, a les dotze del migdia, al saló del Casino de Sant Feliu de Llobregat tindrà lloc una conferència pública amb el lema de «Guerra a les mosques», organitzada per la Comissió d'Educació General, d'acord amb el Laboratori provincial d'Higiene.

La conferència anirà a càrrec del doctor don Josep Agell i Agell, i serà il·lustrada amb tres pel·lícules.

Generalitat

El que diu el President

Finalitzada la reunió del Consell Permanent, el senyor Puig i Cadafalch ha rebut, al despatx de la Presidència, diverses visites, i entre elles la dels periodistes.

El president va dir que, a part dels assumptes de tramit, els consellers havien assabentat del resultat de l'Assemblea que es va celebrar la setmana passada a Lleyda, sota la presidència de don Roma Sol, per a tractar de l'extinció de la llagosta.

Aquella Assemblea va nomenar una Junta mixta, de la qual formen part Diputacions d'Ossa, Saragossa, Tarragona i Lleyda, la qual demana al Govern llibertat d'acció per acabar amb aquell flagell i una part de la quantitat que hi ha destinada al mateix fi.

La invasió de la llagosta afecta unes vint mil hectàrees de fora Catalunya. Dins d'aquesta, la invasió no té en realitat importància. Sembla que per a entrar en terra catalana té la dificultat de la marjalosa, impedint-ho també l'existència de rius fronterers.

Amb tot, el senyor Puig i Cadafalch va dir que no calia confiar massa en això, i que era precis pendre mesures perquè la invasió d'aquell insecte no prengués l'any vinent altres proporcions.

També va parlar de l'epidèmia tifosa de Sabadell.

Al Consell es va llegir una comunicació referent a l'estat sanitari d'aquella població, que dissordadament no és del tot satisfactori.

El president deia com estaven mancants d'una policia encarregada de la vigilància d'aigües, i com és necessari anar a la depuració d'aquestes, sobretot en ciutats com Sabadell, on les que hi ha estan caducades en rieres i escorrentes recullen tots els residus de la indústria en venir aigües torbes, són recollides totes les imatges, produint llur filtració aquestes passes tan lamentables.

D'una nota ben simpàtica va donar compte el president i és la que ofereix el Sindicat d'un poble rural que pràcticament no té cap altre que no sigui dignes de cap agraïment.

Finalment va donar compte d'haver-se constituït el Patronat del Laboratori d'Assaig i Acondicionament de material comercial i industrial. Es aquesta obra iniciativa del senyor Vallès i Pujals, i està destinada a proporcionar assenyalats serveis a la indústria, al propi temps que pot proporcionar beneficis a la Mancomunitat.

Va dir el senyor Puig i Cadafalch que institucions similars funcionaven a Terrassa i Sabadell amb extraordinari èxit.

Quan els reporters ja prenen comiat del president, el diputat senyor Nogués i Comet, qui es trobava al despatx, va preguntar què hi havia de la rebuixa de subvenció que el Govern dona a l'Escola Industrial.

El President va dir que no tenia encara notes concretes referents a aquest assumpte, però que no valia la pena d'amoïnarse-hi perquè aquella quantitat era tan insignificant que quasi no paga els impostos que l'Estat exigeix sobre l'ensenyament que es dona en aquella Escola.

Comentant amb els periodistes l'ortografia, afegia que quasi valdria la pena de refusar la consignació, essent esquivada com és.

El senyor Puig i Cadafalch va invitar abans de sortir els reporters del seu despatx, a la festa inaugural de l'exposició que havia de tenir lloc a la tarda.

Despatx de les seccions en la reunió del Consell Permanent dels dies 19 i 20 de juliol de 1922.

Carreteres, camins i ponts

Continuació dels treballs que s'efectuen per Administració.

Designació del senyor diputat don Ramon Riu Vendrell, per a assistir al reconeixement i, si calgués, a recepció provisional de les obres de construcció del camí de Solsona a l'Hostal del Boix.

Adjudicació a favor de don Joan Corret Ambrós, de la subhasta de l'acopi de grava per al camí de Sant Miquel de Fluvià a Castell d'Empúries, quilòmetres 1 al 7, i per als camins de Mollet a Sant Climent, de Perelada a Garriguella, de Garriguella a Vilamaniscle i de Mollet a Rabós; i a don Esteve Cantenys i Fita, la subhasta de l'acopi de grava per al camí de Boadella a la carretera de Madrid a França.

Aprovació de l'expedient de revisió de preus del contracte per a la construcció del camí veïnal de Guisona a Taltavull per Massoteres, tros segon.

Telèfons

Acabament de les línies Capmany-Cantallops, Figueres-Cabanes, Viladran-Sant Julià i Artesa-Segre-Vilanova de Moya.

Iniciació dels treballs a les línies Figueres-Vilanova de la Muga, Puigcerdà-Alp, Puigcerdà-Bellver i Tortosa-Alcanar.

Inauguració del servei a Vilanova de Moya.

Agricultura

Adquisició d'un microscopi de disseció Leitz, d'una cambra clara Re-

ichert, d'una estufa i d'una campana per a microscopi, per al Laboratori de la secció d'arbres fruiters, amb l'import del donatiu fet pel Sindicat Agrícola de Sant Antoni Abat de Granadella, al departament d'Agricultura de la Mancomunitat, en agraïment de la seva operació.

Cultura

Concessió per a la provisió de places de bibliotecaries.

Concessió d'un premi per al certamen del Centre Agrícola del Penedès.

Sanitat

Informació referent als resultats de la campanya antitífica a Sabadell i Salt (Girona).

Firma d'una escriptura

Autoritzada pel notari don Joaquim Casades ha firmat el president l'escriptura d'adjudicació a favor de la S. A. Mines del Priorat, de l'acopi de grava per als quilòmetres del 1 al 5 de la carretera de Falset a del 1 al 5 de la carretera de Falset a la general Espluga, a Flix, per Bellmunt, tros de Falset a Bellmunt.

Inauguració d'una nova estació a la xarxa telefònica de la Mancomunitat

Amb motiu de la inauguració del servei telefònic de la Mancomunitat a Vilanova de la Muga, l'alcalde d'aquella població, en nom de l'Ajuntament, ha enviat al president un telegrama agraïnt a la Mancomunitat la millora obtinguda.

Ajuntament que s'adhereix a la campanya dels telèfons

L'Ajuntament de Sant Andreu de la Barca ha enviat còpia de l'acta adoptada, adherint-se a la campanya en favor de la concessió a la Mancomunitat del servei telefònic de Catalunya.

El director del mapa geològic

Estigué a acomiadar-se del President el director del Servei del Mapa Geològic de Catalunya i catedràtic de l'Escola Superior d'Agricultura, doctor don Marian Faura i Sans, que surt cap a l'estranger per a assistir al Congrés Geològic Internacional que ha de celebrar-se a Belgrad, a l'Assemblea de la Societat Geològica Alemanya que tindrà lloc a Breslau, a les quals reunions ha estat invitada la Mancomunitat.

Visites

Han visitat el senyor Puig i Cadafalch, en el seu despatx de la presidència de la Mancomunitat.

El director general de Catalunya Gràfica, senyor Guasch.

Don Joan Estelrich.

Una comissió de l'Ajuntament de Papiol, formada pel senyor alcalde, un regidor i el secretari, acompanyats del president de l'Assemblea,

senyor Jansana, el diputat senyor Basols i don Manuel Rodés Arenas.

Una comissió del poble de Malgrat. Una comissió de l'Escola Catalana Mossèn Cinto.

El secretari de l'Escola del Treball, don Pau Vila, per a assistir a un Congrés Pedagògic a Suïssa.

També despatxà el President amb el cap del departament d'Hivenda, don Jacint Vega i March.

LA COL·LECCIO «MINERVA»

Acaba de sortir el fascicle titulat «Manipulacions fotogràfiques», per R. Garriga Poca. Conté el següent sumari:

Introducció. — Laboratori Fotogràfic. — Procés negatiu. — Consideracions sobre les plaques i pel·lícules al gelatinobromur. Imatge latent. — Revelat. Teoria. Composició dels banys Factor de revelat i revelat automàtic. Revelat de pel·lícules. — Fixat, teoria i fórmules. — Rentat, assecat. — Reforçat i rebaixat. — Procés positiu. — Papers a imatge visible. Constitució. Tractaments. Papers a imatge invisible. Gelatinobromur i cloro-bromur. — Obtenició de diapositius.

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C. «Minerva». Centre de subscripcions i cobraments. Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcalá, cantó a Peligros, de don Patrici Lujan.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 69.

A VALENCIA: A «La Correspondència de València», Mitjana, 7 i 9.

A PERPINYA: Francesc Comellas.

A PORT-BOU: Jaume Subirana.

A LISBOA: Al Palau Conde d'Alma, Largo S. Domingos, 11.

A LISBOA: «Tabacaria Restauradores» i «Messegeries de la Presse», rua d'Ouro, 145.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miquel Bombarda.

A BRAGA: Conceição da Rocha (agent).

A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent).

A PARIS: Kiosque Franco-Italien, 16, Vaudeville, Boulevard des Capucines.

A PALMA DE MALLORCA: Gabriel Llorel, quiosc del Born. Martí Coll, Sant Domingo, 9.

Govern civil

TREBALLS GEODESICS

Per disposició de la superioritat hauran de continuar en aquesta província els treballs geodèsics, considerats d'utilitat pública, a càrrec de l'enginyer cap don Alfons de Cisneros, i alguns topògrafs.

Amb tal motiu el governador ordena a totes les autoritats, instituts i funcionaris que hi estan subordinats, que no destorbin l'execució dels dits treballs, sinó que prestin al cap i subalterns encarregats de fer-los l'auxili que disposa la Reial ordre de 22 de desembre de 1894.

NOU SERVEI D'AUTOMOBILS

El Negociat d'Automòbils anuncia al públic, a fi de què durant el termini de vuit dies puguin presentar-se reclamacions per escrit al Govern civil, que la Societat «Hispano Colòmbia» sol·licita autorització per a establir un servei públic d'automòbils entre Santa Coloma de Queralt i Igualada segons les tarifes i horaris que estan de manifest a la Secció d'Obres públiques (Pelayo, 11, tercer).

CONTRA ELS DEFRAUDADORS

Complint ordres del governador interviu van anar a Sitges i Vilanova els agents afectes a la Junta Provincial de Subsidències acompanyats del delegat especial, donant per resultat la comprovació, en llur major part, de les denúncies que contra els comerciants de les dites localitats s'havien formulat.

Per defraudació en el pes han estat proposats per a multes, vuit comerciants de Sitges i cinc de Vilanova perquè tenien enganxats a les balances trosos de metall el pes dels quals oscil·lava entre 15 i 20 grams, que és el que es defraudava als compradors en cada pesada.

En vista que les autoritats locals no cuiden aquest problema, el delegat especial, d'ordre del governador, els comuna perquè, sense perdre temps, convoquin a les Juntes locals de Subsidències, respectives, a l'objecte d'adoptar mesures que evitin aquest estat de coses, procurant atemperar-se al règim quinquenal que es fa públic en el B. O. de la «provincia» per al seu exacte compliment, i ningú, en particular per aquells encarregats de vetllar per la seva observància, pugui al·legar ignorància en cap moment; i en son cas venen obligats a proposar a la Provincial les normes per les quals han de regir-se en cada localitat.

Fulletó de LA VEU DE CATALUNYA
31 JULIOL 1922 ... 90

ELS DARRERS DIES
DELS ROMANOV

per
Robert Wilton

del Govern Provisional per a l'arrest de la família imperial.

KOROVITXENKO, Pau, Coronel. Fou nomenat Comandant del Palau de Tsarskoe-Selo després de Kotschuev.

KOTSEBUE, capità d'hulans, Comandant del Palau de Tsarskoe-Selo. Fou destituït i el substituït Korovitxenko.

KUZMEN, alferes. Fou Comandant de les forces militars del districte de Petrograd després de Kornilov i Potolov.

LVOV, Jordi Eugenevitx. Fou president del Consell de Ministres del Govern Provisional durant els primers mesos de la Revolució; era present a Ekaterinburg quan la família imperial restava detinguda a la casa d'Ilpatiev.

MAKAROV, Un maquinista, qui fou agregat al seguici de la família imperial durant llur viatge a Tobolsk.

MEDEVED, Pau, Cap de les guardies de la família imperial a Ekaterinburg. Prengué part activa a l'assassinat de la família imperial.

MOSEKIN, Alexandre. Havia estat comanant, i cedevint ajudant del Comissari Avdelev a Ekaterinburg. Fou

destituït per embriaguesa i lladrany dels efectes personals de l'Emperador.

MRATKOVSKI, Sergius. Comissari militar de l'exèrcit vermell. Reclutà els homes que actuaren com a guardies de la família imperial a Ekaterinburg.

NAGORNI, Climent Gregorievitx. Servent personal del Tsarevitx, qui sempre havia estat al servei de la família imperial. Quan la família imperial fou traslladada a Ekaterinburg, Nagorni va ésser acomiadat, detingut i afusellat.

NARISHKINA, Una cambrera de l'Emperadriu.

NIKIFOROV, Aleix. Cap de les guardies de la família imperial a Tobolsk.

NIKOLSKI, Alexandre, alferes. Individu del Partit Socialista Revolucionari. Actua com ajudant del Comissari Pankratov a Tobolsk.

NIKULIN, Ajutant del Comissari Yurovski a Ekaterinburg.

PANKRATOV, Basili Semenovitx. Fou nomenat Comissari per a la família imperial al setembre de 1917, essent destituït pels soldats després de la Revolució bolxevista.

PEREVERZEV, Pau Nicolaievitx. Advocat, qui substituït Kerenski com a ministre de Justícia i dimití a conseqüència dels seus conflictes amb els bolxevistes de Petrograd. Ordenà l'escorcoll dels papers de l'Emperador a Tsarskoe-Selo.

PIGNATI, Comissari de districte a Tobolsk. Ocupà aquest càrrec des dels primers dies de la Revolució fins a la caiguda del govern de l'almirall Koltzak.

POLOVIZOV, General. Sucessor el general Kornilov com a Comandant de les forces militars al districte de Petrograd.

PROSKURIAKOV, Felip. Un treballa-

dor, qui formava part de les guardies de la família imperial a Ekaterinburg.

RASPUTIN, Gregori. El famós monjo aventurer. Fou mort dos mesos abans de la Revolució.

RODIONOV, El Comandant del destacament dels letjans a Tobolsk; escortà el Tsarevitx i les Grans Duquesses de Tobolsk a Ekaterinburg.

SCHNEIDER, Caterina, Lectora de la Cort. Fou separada de la família imperial a Ekaterinburg.

SEDEV, Ivan. Lacai al servei de les Grans Duquesses.

SVERDOV, Un dels principals bolxevistes, President del Comitè Executiu Central del Congrés dels Soviets de Diputats, Treballadors, Soldats i Pagesos de tota la Rússia.

TATISHKEV, Ilià Leonidovitx, Comte. General ajudant de camp de l'Emperador; sojornà amb la família imperial a Tobolsk i fou acomiadat i afusellat en arribar a Ekaterinburg.

TEGLEVA, Alexandra, Cambrera del Tsarevitx i les Grans Duquesses. Romangué amb la família imperial fins a llur arribada a Ekaterinburg.

TRUPP, Aleix. Servent de la família imperial; fou mort a trets amb la família imperial.

TUTELBERG, Maria, Cambrera de l'Emperadriu. Fou separada de la família imperial durant el viatge a Ekaterinburg.

TXEMORUDOV, Terenci Ivanovitx. Cambrer de l'Emperador. Arribà amb la família imperial a Tobolsk i sojornà amb l'Emperador fins que la família imperial fou traslladada a Ekaterinburg. Morí poc després.

TXHEIDZE, Individu de la Duma i un dels cabdells del Soviet de Diputats Treballadors de Petrograd durant els primers mesos de la Revolució.

VASILIEV, Un capellà de l'Església de Blagovestxenski a Tobolsk, qui celebrà funcions religioses a la Casa del Governador.

VERSHININ, Individu de la Duma, qui acompanyà la família imperial a Tobolsk com a Comissari del Govern Provisional.

VOIKOV, Aleix. Servent que fou acomiadat i detingut novament en arribar a la família imperial a Ekaterinburg.

VIREBOVA, Anna, Cambrera d'honor i amiga personal de l'Emperadriu.

YAKIMOV, Anatoli, Un treballador, qui fou cap de les guardies de la família imperial a Ekaterinburg.

YAKOVLEV, Comissari bolxevista qui substituït Pankratov el 9 (22) d'abril de 1918. Anà de Moscou a Tobolsk i se'n tornà com a conseqüència dels seus conflictes amb els bolxevistes d'Ekaterinburg, que s'ensenyoriren de les persones de la família imperial.

YUROVSKI, Comandant El carceller i el botxí de la família imperial.

NOTA DEL TRADUCTOR

Aquí fineix el llibre de Mr. Robert Wilton. La primera part, com ha vist el lector, conté la interessantíssima història dels darrers dies dels Romanovs, encara no prou coneguda. La segona part resta constituïda per la transcripció literal de les declaracions que testimonis presencials dels fets deposaren davant el jutge instructor del procés incoat a Ekaterinburg.

Tot el que en el llibre és informació — informació genuïna i autèntica — té una valor positiva. Constitueix una contribució, en molts aspectes insuperable, a la història de

la revolució russa. La part crítica, però, és evidentment promutur.

Els judicis relatius a la conducta personal dels individus que intervingueren en la detenció, captivitat i mort de la família imperial són definitius. Per als assassins les persones honestes i normals de tots els pobles i de totes les idees no poden tenir sinó una condemna abso-

luta.

Les observacions de Wilton, quant a les causes efectives i immediates de la revolució russa, i el caràcter essencial d'aquest moviment, no poden ésser sinó provisionals. Es curiós constatar aquí, sense que el traductor vulgui suscitar ara una revisió dels fets històrics, que la majoria dels autors contemporanis de la Revolució francesa judicaren aquell moviment amb paraules i conceptes molt semblants — pràcticament idèntics — als que Robert Wilton i altres autors anglesos apliquen avui a la revolució russa.

Baldament això, és un fet notori que durant el transcurs del segle XIX els autors anglesos judicaren de fa- sels molt diferent aquella mateixa revolució francesa. Tothom sap que realment el segle XIX europeu glorifica la revolució francesa i en visqué políticament i aduoc social. La rectificació o la revisió ha començat suau, coincidint gairebé, cronològicament, amb la guerra europea i la revolució russa. Una visió sinètica d'aquest transcendent moviment no podem tenir-la, encara, els contemporanis. Cal sortir-ne, del vòrtex voraginós, i contemplar el conjunt del panorama d'una perspectiva històrica estant.

Joaquim PELLICENA I CAMACHO

Pàgina Artística de LA VEU

20 de juliol de 1922

560

EXPOSICIÓ DE PUNTES I VENTALLS

Ventall de la col·lecció de la senyora vídua de Puerto

Durant el mes passat, el Foment de les Arts Decoratives celebrà una Exposició de Puntes i Ventalls a la planta baixa del Palau de la senyoreta Isabel Llorach, al carrer de Mun-taner.

L'èxit no pogué resultar més afalagador per a la gentilesa de la propietària, que donava un alt exemple a l'aristocràcia de Barcelona, seguint

la contemplació de Barcelona els exemplars que han hereditat o adquirit, fent quedar a la nostra ciutat elements d'art que ajuden a la purificació del nostre gust i al refinament dels nostres costums i hàbits socials.

Es de desitjar que no sigui sola aquesta Exposició, organitzada pel Foment. La cooperació de les distingides dames que han deixat llurs col·leccions i l'exemple digna de tot agraïment de la senyoreta Llorach ha d'induir a organitzar altres Exposicions monogràfiques, especialment d'objectes que tinguin relació amb les arts sumptuàries i decoratives.

Barcelona és una ciutat de tradició artística, que va accentuant-se cada dia que passa, però així com surt al carrer i és coneguda de tothom la part que hem tingut en la història de la pintura i escultura, no ho és gairebé gens la nostra cooperació a la de les arts sumptuàries i decoratives.

Aquests objectes, com les puntes i ventalls, no es presten a ésser mostrats al públic com un quadre o una estàtua. Fins llur mateixa natura, de coses directament ordenades a l'ornament de les dames i damiselles, semblen destinar-los a viure recollits en l'ambient domèstic, i una vegada enlairats pel temps i la selecció del passat llur temps d'ús personal, i bon gust a la categoria d'objectes d'art purament decoratiu, semblen demanar la penombra de la saleta íntima o el recó del Museu. Allí es deixen veure o endevinar per al curios flaireador qui ama les coses fines confitades pels anys, descolorides lleument per les mitges llums i amoixades per les mans blau-blancs de les dones que guien llurs gustos per la intel·ligent orientació de llur instint d'éssers delicats qui amenen que se'ls assembla.

Així, quan contemplem aquests objectes, reunits a les sales sumptuoses d'un palau embellit per l'art la vida de qui l'habita, la llum que hi entra a onades pels grans finestrals, enssem que la xerradissa i els cants dels ocells del jardí, ens facilita l'examen en una visita ràpida, però ens fa desitjar la llarga contemplació en el silenci, la comunicació íntima i afectuosa que un objecte d'Art — i més un objecte d'art frivolt com un ventall o una punta — permet sols quan viu la seva vida en el lloc que els anys li han fet apropiat i agraós.

Fins la claror de les mirades i el xiuxineig de les converses de les nombroses visitants, que el dia que hi anàrem nosaltres — i els altres dies devia succeir, si fa o no fa, el mateix — semblaven haver-se conjurat a ésser bel·les i distingides, arriben a ésser indiferents per uns visitants, com si fos possible el desmentiment d'aquell vers de Goethe que proclama el triomf de la presència de la dona, eclipsant l'emoió de l'Art.

No és aquest lloc a propòsit per a parlar objectivament de les puntes i

Punta de la col·lecció de la senyora vídua Palau

dels Ventalls. D'aquests, especialment, n'esgotà el tema l'estiu passat el nostre eminent col·laborador mossèn Josep Gudiol, conservador del Museu Episcopal de Vic, el qual publica en aquestes «Pàgines Artístiques» tres notabilíssims treballs que completaren,

en ço que es refereix a Catalunya, el que en digué l'expert col·leccionista madrileny don Joaquim Ezquerro del Bayo, el qual escriví un pròleg extens i notabilíssim al Catàleg de «La Exposición del Abanico en España», celebrada a Madrid ara fa dos estius.

L'Art de les Puntes, de tanta tradició a diverses comarques, ha donat lloc a tota una literatura, en la qual culmina la poesia de mossèn Cinto «La puntaire de la Costa». Els darrers anys s'ha accentuat la decadència d'aquest art nostre, però també s'ha deixat albirar una reacció que ha donat lloc a manifestacions tan notables com l'Exposició celebrada l'any passat a l'Arbós del Penedès, la qual constituí una veritable revelació.

D'aquesta Exposició de Puntes i Ventalls, organitzada pel Foment de les Arts Decoratives, en ressurtien moltes coses lloables. La primera de totes, l'exemplaritat. Sigui aquí tributat un record de pietat i admiració per a la malaguanyada senyora Regordosa de Torres, ja qual sabé preocupar-se, en els anys que altres dones destinen exclusivament a festes i vida sense transcendència, de reunir una col·lecció notabilíssima de puntes i ventalls, tenint la sort d'adquirir algun d'aquests que no faria pas mal paper entre els de les col·leccions de renom universal. La mort matinerà tallà ben tendra una vida que hauria fet molt per l'Art, tenint una gust depuradíssim i una gran fortuna.

Aplaudim, després, al senyor Pi-rozzini, el qual fa molts anys que predica amb l'exemple, reunint ventalls, i es deixa veure en tota manifestació artística.

Aquestes dues col·leccions eriden l'atenció pel gran nombre d'objectes exposats, i pel mèrit especial d'algun d'ells.

Fragment d'un ventall italià de la col·lecció Regordosa

A la sala destinada especialment a Puntes, els ulls i el cor i l'ànima s'en van a les presentades pel Monestir de Pedralbes, que una tradició autoritzada atribueix a la mareixa mà de la Fundadora, la Reina Elisenda de Montcada. És una punta de fil d'or, perles i robins, d'una singular riquesa i un art refinat, digna de la Reina Fundadora i del Monestir.

De la col·lecció de la família Ressorrien una punta d'argent lliana del segle XVI i un drap brodat

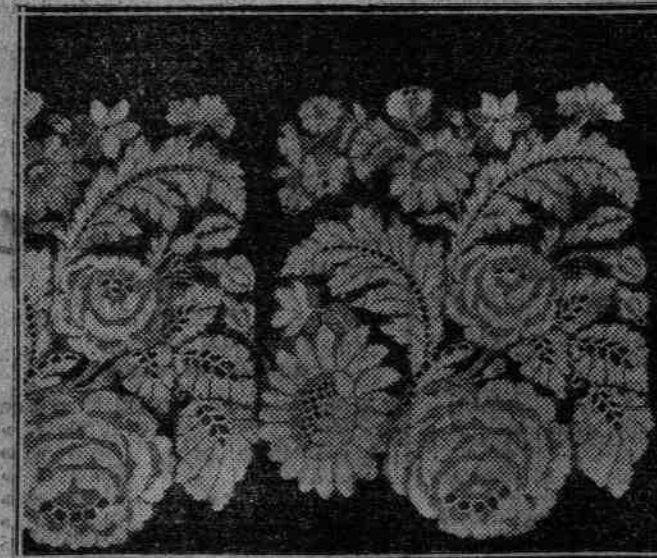

Ombrel·la anglesa de la col·lecció de la comtessa de la Vall de Canet

amb puntes perses.

De la col·lecció de la senyora Sala, un fragment d'alba, de Santiago de Compostela, amb puntes de Valencianes, i un fragment de punta de Bruges, amb elements heràldics.

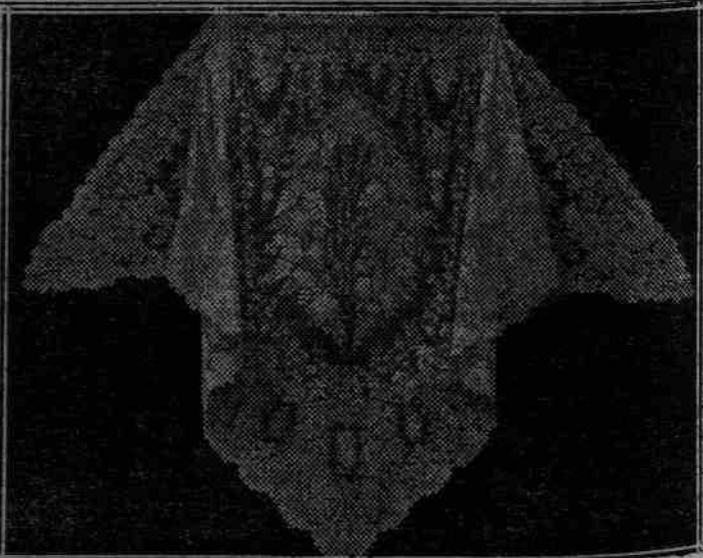
De la col·lecció de la senyora Llorach, unes puntes de Malines, Mila i Alençon.

Punta de la col·lecció de la Sra. vídua de Verdaguer

Ventall de la col·lecció Sombola

De la senyora Verdader, una man-
dada negra de Brusselles i una com-
plicitat de punta i seda blanca, i una
de macramé.

De la senyora marquesa de Castillo,
corbata una mantellina d'Anglaterra,
blanca.

De la senyora Casas-Carbó, una de
negra de Brusselles, i un ventall de
caire, amb puntes.

De la senyora vidua de Puerto, un
ventall combinat de puntes blanques
i negres.

De la senyora Segura un fragment
de corbata d'Alençon.

De la senyora Escrivà de Barnatà,
exemplars notables i nombrosos de
Valenciennes, Flandes, Malines i
Alençon, i algun de Catalunya a
punta de rana, del segle XVI.

De la senyora Regordosa, una de
bruges, que duia en casar-se amb
Ricard Torres, altres d'Alençon i
d'Alençon de catalanes i castellanes.

De la senyora comtessa de la Vall
de Cabrer, una ombrellina blanca i un
ventall de puntes negres.

De don Oleguer Junyent hi havia
algun exemplar ben notable, espe-
cialment un amb franges de platí
or.

L'Exposició de Ventalls oferia exem-
plars notabilíssims, podent-se'n se-
guir la història, amb la contempla-
ció dels variadíssims que de cada epo-
ca i estil hi havia exposats.

Comentant pels xinesos i acabant
pels isabelins, remarcarem els se-
guents:

De la col·lecció Regordosa, la qual
sobresurt extraordinàriament a l'Ex-
posició, hi havia una profusió de ven-
talls notabilíssims, en què és difícil
assenyalar exemplars sobresortints.

Anotem els següents:

Un Lluís XIV, pintat a la ploma,
un altre amb el país de mica xinesa
i un altre de mica polícorada; un al-
tre, de gran, xinesa, amb resalta de
nacre i negre, eten acompanyats per
molts altres Lluís XIV.

Un altre que pertany a la Pompa-
dier, i un altre magnífic, de
baralles de conxa, amb país re-
presentant el «Bapte de les Sabinas», at-
ribuit amb fonament, al Tíet.

Un Lluís XV esplèndid i pintoresc,
de país de cabritella, contentint, dis-
tintadament, mirall, flascó d'essen-
cia i llibre de notes.

Un d'angles, amb l'Adoració dels
Pastors, pintada al país, forma part
dels dotze que es coneixen amb pin-
tures bíbliques.

Un amb «l'orgneta» o lent per a
mirar discernidament.

Un de batalla, de ma fil, «bande-
rada», molt calada, amb medalló, po-
lita i gres.

Un Lluís XVI de baralles formant
combinacions de figures.

Un primer impetu de marfil i acer.

Un isabelí, encarregat per Isabel II
d'Espanya a un joier de París, amb
baralles de nacre, incrustacions d'es-
malts, maragdes i rubins.

De la col·lecció Pirozzini, molt
abundant i notable per més d'un se-
pèter.

Un xines i un que n'era l'ús de
les plomes, com a baralles i país.

Un d'or i seda glorificant Ceres, i
altres de brodats i pintats.

Un de nacre i or, amb figures, i un
altre de conxa.

També n'hi ha un de gran, obje-
ctiu purament decoratiu, que no abun-
da a la nostra terra.

De la col·lecció Sambola, de Gi-
rona.

Un segle XVII, amb tanques de pla-
ta afiligranada i excel·lent dibuix.

Un de baralles de cer brunçit, al-
ternant amb altres d'or, incrustades
de plata, i país ben pintat.

De la col·lecció A. Cortada:

Un Lluís XVI, amb baralles d'or,
incrustat d'or, formant exquisides fi-
gures, i país de seda pintada i amb
brodats de fil d'or.

Un altre Lluís XVI, amb baralles
de vori i nacre, amb pintura d'es-
cenes, barreja de ciutat i pastures,
segons el gust de Maria Antonieta.

La col·lecció de la senyora Olmo, vi-
dua de Puerto, és espessa, però va-
luosíssima, puix presenta un ventall
amb país, atribuït a Watteau.

De la col·lecció Sala:

Un de filigrana de plata, amb es-
malts.

Un de vori, tot branillatge, amb pe-
tites figures.

Un de fusta daurada, i un altre de
ben artístic de mitjan segle XIX, de
fusta polícorada, i un altre de gran
branillatge de nacre amb figures.

De la col·lecció Jover, dos de xine-
sos, i tres també xinesos, de baralla de
conxa polícorada; un de filigrana
daurada, i un de nacre gris, amb
país sumptuós, meticulosament treba-
llat; i un Directori, tot baralla, amb
safrà damunt.

De la col·lecció Llorach: dos xine-
sos, l'un de baralles amb filigrana
d'or i plata, intercalant-se amb al-

tres de nacre, conxa, sandal i vori,
i un de lacat, or i negre, i altres de
francesos, l'un d'or incrustat i l'altre
d'or amb petits esmalts.

De la col·lecció Moragas:

Un de xines, gairebé tot país, i un
de japonès petit i també gairebé tot
país, amb excel·lent filigrana.

Un Lluís XVI, notable per presen-
tar un assumpte europeu, amb figures
japoneses.

Un altre de les darreries del segle
XVIII, de nacre i or, amb un excel-
lent país clar i altres de les prime-
ries del XIX, d'assumptes mitològics.

De la col·lecció Riva de Soler:

Un molt notable japonès, de bran-
llatge lacat, amb ropatge de seda,
testes de vori i país en les mateixes
baralles.

També hi havia excel·lents exem-
plars presents pels col·leccionistes
senyora Guardiola de Milà, Casas Car-
bó, Jordana.

La casa Cardús presentava un ven-
tall de proceïdo, procedent de la pa-
rroquia de Sant Pere de Terrassa, pro-
bablement d'origen cope.

L'artista senyor Triadó en presenta-
va un amb país Lluís XVI, representant
un teatre amb escenes i ropatges de
l'Edat Mitjana.

Les notes anteriors indiquen la rui-
xança que té a la nostra terra l'afic-
ció a col·leccionar puntes i ventalls,
la qual aficció és aquí purament ar-
tística, puix molts objectes són ad-
quirits pacientment i amb despeses
considerables.

Per altra part, aquí ha influït per
l'exemple de la Reina actual, que s'ha
distingit per la seva aficció a col·lec-
cionar ventalls, influït beneficiosa-
ment perquè l'aristocràcia madrilenya
conservés els ventalls de família i
n'adquirís dels que surten a les ven-
des d'antiguitats.

L'exposició, que l'amabilitat de la
senyora Llorach ha volgut estatjar en
el seu palau del carrer de Mun-
taner, demostra el refinament i ex-
tensió que ha adquirit entre nosaltres
l'amor a l'art i l'aficció al col-
leccionisme, ja que s'ha pogut pre-
sentar una exposició tan notable com
la que hem fessenyat il·lustrament.

Miquel CAPDEVILA

Les reformes de l'Església de Cervera

A la parroquia de Cervera s'estan
fent obres que tenen un valor ar-
tístic de grandíssim relleu. L'esglé-
sia, que té altes de catedral, s'ho
mereix tot. La base de l'obra prin-
cipal, que és la construcció d'un nou
altar major, és una verge bizantina,
fins ara arrebocada en el nínxol d'un
altar lateral i bon tros mutilada, que
és un dels exemplars més formosos
de Catalunya. No cal dir quin que té
més de set pams d'alçada, tot i es-
tant asseguda. La fac és esplèndida,
sobirana, perfectament esculpturada, i
la posició, l'actitud i els plecs de la
roba són admirables.

Com a estolt per aquest joell s'està
construint un baldagui del mateix
estil, obra de l'arquitecte Folguera,
que té el gran avantatge de no ama-
gar cap de les línies meravelloses del
trascor, les quals són d'una gràcia
imponderable. Cal esmentar que tot
això és obra de l'actual econom de
la parroquia, el qual ha pogut im-
pedir una sèrie de disbarats que s'inten-
tava realitzar posant un d'aquests al-
tars d'aurats de gust pessim que
hauria obstruït la visió de l'absis ma-
gnífic.

Una altra de les millors realitza-
des és l'altar del Sagrat Cor, amb
una imatge bellíssima de l'Arnau,
imitació del Crist de Reims, que re-

EN LA LLIBRERIA
nacional i estrangera
72, Rambla Catalunya, 72
(cantonada Valencia)

Novetats en
llibres d'art
i reproduccions
gràfiques

sulta veritablement impressionant,
tant per l'estructura del cap, d'augue-
ra i dolga serenor, com per l'elegan-
cia del gest i del ropatge.

Un cop acabades totes les obres en
ferem una ressenya detallada. No cal
dir que tot és fa amb materials se-
riosos, el baldagui amb marbres tar-
ragonins i pedra que serà polícora-
da i tots els calatobres de ferro for-
jat.

Nosaltres felicitem el zelós senyor
econom per aquesta bella empresa, de
la qual tot Cervera n'hi restarà agraït.

L'afer de les pintures murals de Sant Baudilio de Casillas

Durant els dies passats hi ha ha-
gut revolada en els centres artístics
espanyols, en descobrir-se que s'es-
taven arrencant les pintures murals
de l'ermita de San Baudilio de Ca-
sillas.

El fet d'esser declarada «monument
nacional» no impedeix que els pro-
pietaris es venguessin les pintures a
un antiquari per a ésser tretes d'Es-
panya.

Aquest cop, les corporacions inter-
ressades han aconseguit impedir que
se'ls emportessin les pintures, en-
cara que hagin fet riure una mica els
escarçats que han hagut de fer per
a no treure els diners de les pin-
tures.

Per cert que és digno que els ar-
tistes que arrencaren les pintures,
eren els mateixos que estaven al
servei de la Junta de Museus de Bar-
celona per a traslladar al Museu de
la capital de Catalunya les pintures
de les esglésies pirenenques.

Aquests telegrames, francesos de
Madrid estant i publicats pels diaris
de Barcelona, han motivat una car-
ta del senyor Steffanoni que posa en
clar l'assumpte.

El cavaller Steffanoni, es dis-
tingí durant la invasió de l'Alta Ità-
lia pels exercicis austriacs, perquè Sa-
va, amb perill de la seva vida, les
pintures murals de les esglésies que
estaven a l'abast del bombarder, per
la qual acció fou condecorat pel Go-
vern italià.

Heu's aquí la carta:

«Senyor Director de LA VEU DE
CATALUNYA.

Molt senyor meu i de la meua con-
sideració més distingida.

En l'edició del període de la seva
digna direcció del dia 7 del corrent,
i a la secció de telegrames de Ma-
drid, he llegit una notícia referent a
la detenció a la província de Soria
d'uns subdits italians que atreuen-
ven pintures murals a l'església de
Berlanga.

En la dita informació s'afegia, de-
mes, que els detinguts són els mateixos
que arrencaren les pintures mu-
rals de Catalunya adquirides pel Mu-
seu de Barcelona, i referent a aquest
extrem més precisament que és
possible que hi hagi aquí una con-
fusió entre els tècnics que practi-
quen l'operació d'arrencament i els
comerciants o antiquaris al servei
dels quals poden estar els dits tèc-
nics.

Per la meua part puc dir que jo
vaig venir a arrencar les pintures
murals de Catalunya contractat per
don Ignasi Pollak, hongarès de na-
xement i subdit nord-americà, asso-
ciat a M. Dereppe, francès de naix-
ment i subdit també d'Amèrica, i que
ignorant el projecte d'exportació
d'Espanya, vaig arrencar les pin-
tures murals de l'església de Mur, que
són avui a Boston, i les altres de les
deu esglésies del Pireneu català que
són avui al Museu de Barcelona. One-
d'aquí ençà he seguit treballant a
Catalunya, i que actualment, i des-
de fa temps, presto els meus serveis
per compte dels dits senyors al Mu-
seu de Barcelona, ocupant-me en l'a-
peració de trasllat i instal·lació defi-
nitiva de les dites pintures.

A fi d'eliminar tota confusió que po-
gués perjudicar-me, dec afegir que
fa pocs dies vaig informar-me que
estava a Barcelona un «exajudant
meu», el qual em manifestà que l'ha-
via contractat el senyor Dereppe per
arrencar pintures a Espanya, i que
actualment ignora el lloc on és el dit
exajudant meu.

Gràcies, senyor director, per l'aten-
ció que ha tingut de publicar aquei-
xes línies. Aprofito aquesta ocasió per
a oferir-me de vostre, atm. s. b. Cuv
Franco Steffanoni.

Barcelona, 8 de juliol 1922.

Noticiari

CONVERSES SOBRE LES EXCA- VACIONS DE TOSSA

Shan publicat en un fascicle il·lus-
trat, amb fotografies, unes converses
sostingudes entre Xavier Casademunt
i Ignasi Mèle, sobre les excavacions
de la vila romana de Tossa i publi-
cades al «Butlletí del Grup Excursionis-
ta Gironí».

En curtes pàgines s'hi condensa el
que se sap de Tossa, segons el que
en diuen els historiadors i el que en-
senyen els monuments arqueològics.

Les notícies que dona el fascicle
deixen veure la tasca admirable del
metge de Tossa doctor don Ignasi Mè-
le, el qual, desinteressadament, i amb
un instint i un estudi exemplar, ha
posat al descobert molts mosaics i al-
tres elements que indiquen l'esplen-
dor de Tossa a l'època romana.

Acompanyen el fascicle uns Dicta-
mens del doctor don Pere Bosch Gim-
pera, director del Servei d'Investiga-
cions Arqueològiques de l'Institut d'Es-
tudiis Catalans, i del doctor don Adolf
Schulten, catedràtic d'Història Anti-
ga a la Universitat d'Erlangen (Ba-
vièra).

Aquests dos Dictamens són molt lau-
datoris per al doctor Mèle, i demost-
ren el bé que fa a l'Arqueologia cat-
alana i al renom de la vila de Tossa.

UN RETRAT DE MARIA ANTONIETA, SOLTERA

A la venda, feta a Nova York, dels
bens de l'arxiduc austriac Victor Lluís
mort l'any 1919, un col·leccionista ad-
quirí per 40 dòlars un retrat de noia
al pastell.

Poc després, la tela cridà fortament
l'atenció i els estudis fets han per-
mes esbrinar que es tracta de l'única
retrat que es tindrà de Maria Antonie-
ta, soltera.

Fou fet quan tenia 15 anys, pel
pintor austriac Josef Krontzinger, per
encàrrec de l'emperadriu Maria Tere-
sa, mare de la futura Reina guillo-
tinada.

Independència de la seva vàlua
anecdòtica, sembla que el retrat tam-
bé és notable per la seva vàlua ar-
tística.

LA DIRECCIO DEL PRADO

Per a substituir a don Aurelià de
Bernete, director del Museu del Pra-
do, mort recentment, ha estat desig-
nat el vice-director, don Ferran Al-
varez Sotomayor.

Com que aquest pintor era el col-
laborador del senyor Bernete en les
reformes que introduïa al Museu, es-
pecialment en la formació de sales
especials dedicades a un sol pintor,
sembla que la seva designació indi-
ca la continuïtat del camí emprés
pel senyor Bernete amb suficiència i
bon criteri.

Aspiren a la Direcció del Prado el
pintor senyor Moreno Carbonero i el
col·leccionista senyor Lázaro Gal-
diano.

Per a la vice-direcció s'ha desig-
nat a don Xavier Sánchez Cantón.

L'ISOLAMENT DELS TEMPLES

A París han decidit despegar l'es-
glésia de Sant Nicolau de Chardonnet
de les construccions que s'hi arre-
dosen.

Aquesta obra de deixar la susdita
església isolada de tota altra cons-
trucció havia començat per la demo-
lició del Seminari del mateix nom,
que dirigia el cèlebre humanista Du-
panloup, qui fou més tard un dels
prelats francesos de més relleu. En-
tre els deixebles que M. Dupanloup
tingué al seu Seminari menor del
Chardonnet, hi figurà Renan.

JOIES
ESMALTS
D'ART
R. SUNYER
Granvia, 643, enl.
Telèfon 812 S. P.

L'església fou construïda del 1656
al 1709, segons dibuixos de Lebrun,
cèlebre pintor qui hi fou enterrat.

Celebrant aquesta obra de dignifi-
cació d'un temple, esperem l'hora
que es faci la mateixa obra als nos-
tres, com Santa Maria del Mar, ape-
gada a cases que l'enlletgeixen.

LES MURALLS D'EVORA

A Portugal s'han sentit veus enèr-
giques de protesta contra el projec-
te de desfer les muralles d'Evora, re-
cordant que els enginyers napoli-
tans al servei d'Espanya no aconse-
guiren destruir-les l'any 1683.

Els amants de les belles arts no es
resignaran mai a veure desaparèixer
les belles muralles antigues que, en
escaçar, per efecte dels combats
que han sofert, resulten més intere-
sants i més dignes d'atenció.

EL MUSEU DELS GOBELINS

Totant a la manufactura dels ta-
pissos dels Gobelins, ha estat inau-
gurat el Museu d'aquestes joies d'art,
que enorgulleixen, amb raó, les arts
franceses.

Per cert que el crític d'art de «Le
Temps», M. Thiebaut-Sison, censura
durament que el Museu sigui petit i
poc apropiat per a fer exposicions de
les sèries completes de les tapisse-
ries que França posseeix, afegint
que sols a l'Exposició, que es feu a
Barcelona, en plena guerra, ha po-
gut contemplar sèries remarcables,
com la «Història del Rei», composta
segons cartons de Lebrun, per la
qual Exposició nosaltres, els barce-
lonins, poguérem contemplar una
meravella d'Art Francès, que no és a
l'abast dels ulls de francesos.

Aquesta Exposició amb què s'inau-
gura el Museu, és dividida en dues
parts: una, d'Art Antic, en la qual
abunden les joies anteriors als Gobe-
lins o pertanyents a catedrals, com
també alguns dels qui foren exposats
a Barcelona.

Una altra part, dedicada a l'Art
Modern, compten les obres dels au-
tors contemporanis.

EXPOSICIO DE RETRATS DE MA- RISCALS DE FRANÇA

A París s'ha celebrat l'Exposició
de retrats de Mariscals de França,
la qual ha constituït un èxit d'anè-
dota per la llarga corrua de perso-
nalitats militars que s'han ofert a la
contemplació dels parisencs, i d'art
perquè la sèrie constitueix una histò-
ria — encara que parcial — de la
moderna pintura francesa.

En aquesta Exposició ha triomfat
l'art de la nostra raça, puix l'obra
més celebrada ha estat «El Mariscal
Lluís de Gramont i els seus fills», de-
guda al català de Perpinyà Jacinte
Rigaud.

MORT D'ALBERT BAERTSON

A Gant, on havia nascut, ha mort
el pintor Albert Baertson. Tenia 58
anys, i era considerat com un dels
mestres de la jove escola flamenca, i
entre els seus quadros sobresurt el
titulat «Desglac», exposat al Saló de
París l'any 1903 i que ara és al Lu-
xemburg.

QUADRO DESTRUIT

A Levona (Eslovàquia), uns legio-
naris xecs han destruït un quadro cè-
lebre, titulat «La dona blanca de Le-
vona», el qual inspirà al novel·lista
hongarès Maurici Jokay una novel·la
amb el títol esmentat.

Els autors de la malfeta no han
estat agafats.

LA GENERALITAT DE VALENCIA

Accedint a precs de la Diputació
de València, li ha estat lliurat el Pa-
lau de la Generalitat, on fins ara,
com a Barcelona esdevingué, estava
instal·lada l'Audiència, la qual s'ha
traslladada a l'edifici de la Duana.

La Diputació de València, que ha
demostrat tenir consciència d'ella ma-
teixa, i el que pot per a fer ressor-
gir les glòries valencianes, adoptant
la oficialitat de la llengua d'Auzies
March, pot emprendre la restauració
del gloriós edifici. Només li cal en-
carregar-la a l'il·lustre cronista i his-
toriador de l'art valencià senyor Mar-
tínez Aloy, autor d'un monografia
excel·lent de l'edifici que ara és reïn-
tegrat a València.

DESCOBRIMENT

A una cova del terme del Perelló,
tocant al de Tortosa, han estat des-
cobertes unes pintures prehistòri-
ques.

Com que no han estat encara estu-
diades, ignorem llur valor artístic,
però tindran l'interès d'ésser úniques
per aquelles contrades tarraconines.

TEATRE

Pàgina 12

JULIOL

1922

Confraternitat internacional dels teatres

CATALANS A FRANÇA

Ceret, 9 juliol 1922.

Les qualitats excel·lents del teatre, totes elles encaminades a l'acoblament d'ideals i de sentiments, s'han vist malversades pel malentès i la cobdícia d'aquells que barrejant se n'han apoderat.

Un art que les assumeix totes; un art que reclama la presència de les col·lectivitats per a ésser comprès, gustat i admirat, no significa un himne de germanor destacat damunt del firmament? Doncs bé, mireu-lo d'aprop, de ben aprop, aquest art escollit entre totes les manifestacions de l'esperit per a realitzar el misteri de l'afinació universal; mireu-lo d'aprop, i l'endevinareu encadenat, sotès a les més pavoroses rigors de la cobdícia; convertit en instrument de la grossera expressió; servint de peñó en els mercats de l'exploitació sentimental, o d'arcabot en el llot de les obscenitats, és a dir, descompartidor dissolvent, com el mal esperit embrollador de la troça.

Si es vol analitzar amb l'esperit més ben disposat del costat de la transigència, acceptant que les més bones intencions siguin les guiadores de llurs passes, se'ns presentarà tot el més vist així a vol d'ocell, com un seguit de petites tortuositats que pretén acaparar l'atenció dels voluntats, amb l'escama de la competència, i l'ensenyia irrisoria de la propaganda sense fre.

I això que s'esdevé en el radi encongit d'una ciutat, passa igualment en l'ampit de tot el món civilitzat. Però en aquest segon aspecte, la cosa resulta un xic més grotesca, perquè s'es fins arribat a la legislació, damunt el concepte altruista de la producció poètica, en el sentit de certs drets, que consenten l'acaparament, i no permeten l'embargament de la cosa bella, si no és a canvi d'una xifra, que sembla resumir tota mena de qüestions i aclarir tota mena de dubtes.

Però no s'acaba pas aquí. L'art del teatre, que, com havem dit fa poc, sembla davallat entre els homes per atansar-los amorosament i fer que així puguin beneficiar de les seves bondats, s'es convertit en una mena d'aixeca muralles, ja no vull pas dir de la producció, perquè el mot em semblaria tan ridícul com el mateix pecat que condemnem, sinó de la mateixa idealitat que la promou.

Els «mercats» (cal anomenar-los així) s'atrinxeren terriblement. Aquella somniada germanor dels autors, que tots pretenen lluitar per una causa semblant, es converteix en un camp de prevencions litigioses, quan no de lluites a la desfilada, recorrent als procediments més infames.

Generalment, les capitals absorbeixen, i els petits nuclis són absorbits per elles.

De capital a capital, ço és, de nació a nació, s'estableix el propòsit del distanciament més terrible.

Però en aquesta, com en totes les lluites, hi sol haver un «pinxo». És el que ha sabut, amb més gràcia, absorbit les febleses de tipus general i les ha condimentades amb l'etiqueta del «darrer cri».

No cal pas dir que em refereixo a la França, que té la «Central» a París, i, com en el cas concret de la moda femenina, produeix teatre, i escampa teatre amb tracts i contractes per les quatre bandes del món, reservant-ne, però, el dret de la no introducció a casa seva de cap obra vinguda d'enllà.

En conjunt, totes aquestes misèries, trinxen i esmicolen la veritable significació del teatre.

És una llàstima!

Però heu's aquí que un indret de la mateixa França, allunyat del resplendidor dels «boulevards», de la farandula negueta de la capital adollat de llums pireneus i

amorosit de remors d'aigua generosa, ha sabut iniciar aquells corrents de germanor que pateixen en el fons de la constitució teatral.

Ha realitzat obra seva, ben seva, i, prescindint de fronteres, ha cridat, per a interpretar-la, els catalans de l'altra banda de muntanya, i els ha rebut com a gent de casa seva, i els ha confosos entre els seus amors i les seves admiracions més pregores.

Què significava en aquells moments un escenari, sinó el lloc on s'assolien l'èstori comú, per tal d'aixecar, en presència dels espectadors, el fet consumat de la concepció poètica.

La Catalunya francesa, i la Catalunya no francesa, formaven un sol poble en esperit. La col·laboració era tan perfecta, que el resultat arribava a l'espectador com a flaire d'una flor del moment. Un misteriós anhel de compenetració envia totes les voluntats era el teatre; un afany de realització esborrava les procedències: era el teatre; una confusió de famílies realitzava el misteri de la família única; era el teatre.

Autors, actors i públic no sentien sinó el desig d'un bell desllurament, i per tant, d'assolir-lo amb la rialla als llavis i el goig del ben obrir a l'ànima, essent tots herois d'una tarda de juliol i gregonadora de tantes coses.

Fet i fet, el teatre hauria de simbolitzar una immensa sardana.

Els gentimnets versats en ell (i parlem sempre del bon teatre), en abastar-se de nació a nació i donar-se generosament les mans amb la faldera de comunicar-se, formarien la rodona gegantina que bé podria regular l'espiritualitat dels pobles, sotstant-los de la ridícula aprensión, del propi i l'estranger, i aventant-los a col·laborar en esperit a l'obra de la sensibilitat universal, avui en falla.

Ceret: l'obra d'En Pons i En Viollet, els acords de la música d'En Morera; l'importament dels actors barcelonins, i els orfeonistes figuerencs; l'abnegació i l'entusiasme del públic francès; la sentor del Pirineu, i les somortes fervors, van suggerir-nos aquestes, i altres coses.

ADRIÀ GUAL.

El Teatre Català

Croiset, l'eminent hel·lenista, explica, en una de les seves obres més interessants, la important participació que van tenir els poetes dramàtics, de Gràcia, juntament amb els oradors i els polítics, en l'elevació del concepte moral de llur poble, que tant va contribuir al grau esplendent de civilització, que encara avui mereix l'admiració general.

Es que essent el teatre en aquelles èpoques una manifestació literària, perfectament equilibrada amb el seu sentit, el poeta podia aportar-hi, d'una manera normal, i consegüentment, fecunda, la seva creació personal, el fruit de la seva inspiració, la llum renovadora del seu geni.

Gabriel Alomar, al qual hem al·ludat en l'article anterior, assenyalava en aquest fet el punt culminant de la literatura dramàtica, en el seu veritable valor.

El poeta dramàtic, l'autor, ha de pendre, en primer lloc, el teatre en la seva naturalesa veritable, en el sentit que hem exposat en els dos articles darrers, o sigui, el de culte tributat pel poble als ideals estimats per ell com a superiors, com a guia de virtut i com a expressió del bé supram.

Però, sobre aquest fet, erronant d'aquest punt de partida, hi ha d'afegir la seva personal poètica, la seva opinió particular, que constitueix sempre una nova valor sobre les valors corrents i usuals acceptades pel poble.

D'aquesta manera, sobre els conceptes immobils i rutinaris de la multitud, s'aportava l'element de la renovació, que ve del geni i de l'originalitat.

Per aquesta tasca, el poeta dramàtic compta amb el poder diví de la paraula.

La paraula cisellada i ordenada bellament pel poeta floreix en noves valors espirituals, i com al mateix temps aquesta paraula és l'ànima del poble, les noves valors, enc que noves, no es mouen de la pròpia naturalesa i personalitat de la nació.

La pregona relació existent entre aquesta naturalesa i la creació nova del poeta és el que fa de l'obra dramàtica una obra profundament, essencialment nacional, segons hem indicat ja en un altre lloc del present treball.

Un dels pocs crítics que han aprofundit seriosament en el problema que motiva aquestes ratlles, En J. Ferran Mayoral, ha indicat amb gran encert aquesta missió del poeta dramàtic en les següents remarques d'un dels estudis continguts en el seu llibre «La renovació del teatre».

«Qui no considera les tragèdies racinanes com a cristallitzacions puríssimes del més pur del geni francès? I amb tot no s'hi troben herois o tipus «de la terra», ni s'hi fa color local, ni el llenguatge conté fórmules populars típiques».

Passions, sentiments, dolor, plaer, mort, vida, tot igual per tot arreu. El que diferencia un home d'un altre home, una raça d'una altra, no és aquest fons natural comú.

El que fa de Racine un geni és l'estil.

Aquesta valor intel·lectual del poeta dramàtic, aquesta autoritat de l'autor, té particular importància per a la conclusió a què ens proposem arribar.

D'ella se'n desprèn que l'autor necessàriament ha de portar amb la seva obra, davant l'auditori, una idea, un pensament, una emoció, nova per al seu poble, entre les idees acceptades per la seva generalitat i estimades com el dogma oficial de la moral i de les virtuts del seu temps, si bé sempre movent-se dintre dels límits propis al caràcter de la col·lectivitat.

L'autor, doncs, no s'ha de limitar a dir, a glossar o a defensar, allò que la generalitat ja creu o estima, perquè en aquest cas la seva tasca queda reduïda a un divertiment inútil, sense cap transcendència d'interès públic, sinó que en certa manera, ha d'atacar-lo, creant sobre la seva consciència noves valors ideals.

NOTES MARGINALS

«TEATRE D'ART»

Aquests dies tenen lloc al teatre anomenat «Estudi Cifera», unes representacions dramàtiques, sota el nom de «Teatre d'Art».

Actua de primera actriu la senyora Mercè Nicolau; porta la direcció artística N'Enric Giménez; i figuren en el repertori una sèrie d'obres estrangeres de positiu valor artístic i literari, triades amb singular encert.

Com que no és objecte nostre, avui, emetre judicis respecte a la interpretació de les representacions teatrals, ni és oportú exposar-los amb referència a les obres, tota vegada que aquestes són ja conegudes entre nosaltres, hem de limitar-nos a celebrar sincerament la idea, que, sens dubte, ha presidit l'organització d'aquestes funcions.

«Teatre d'Art» es titulen, presentant en aquesta designació una mena de redundància, perquè el teatre és art o no és teatre, ja que hom suposa que en el cas present en la paraula art, s'hi ha volgut encloure la idea de la bella literatura, de l'alta idealitat del poeta dramàtic, del teatre tal com ha d'ésser, en fi.

Però, és perdonable aquesta redundància perquè la veritat és que el teatre ha arribat a tal desviació, a tal «payament» de la seva pròpia

naturalitat, que ja per a fer entendre clarament el que és el teatre se li han de donar designacions que, d'una manera o altra, vinguin a indicar que es tracta de quelcom distint al que correntment s'assenyala amb aquest nom.

I d'aquí en prové que aquest petit defecte de la designació ja no és defecte, sinó més aviat qualitat, perquè denuncia l'existència d'un afany d'enlairament i dignificació del teatre, ben digne de lloanca.

Anhels d'aquesta naturalesa contribueixen, en poc o en molt, des de llur respectiva esfera, a fer comprendre la necessitat d'aquesta renovació, i és possible que llur constant manifestació arribi a influir en l'ambient i promogui la conjunció i l'harmonia de tots ells, per a una tasca més normal, més estable i, per tant, més eficaç.

De moment és interessant remarcar una coincidència amb altres elements també propagadors del «Teatre d'Art»: la de representar obres estrangeres per a infiltrar al teatre català les renovacions desitjades. I a més de la coincidència un bon símptoma: que ningú ha titllat a la Mercè Nicolau de poc patriota per haver escollit aquestes obres.

L'ACCIO I LA PARAULA

A París, on tenen lloc en matèria de teatre, com en matèria d'art i de literatura en general, totes les originalitats i totes les excentricitats, es parla ara de la instauració d'una iniciativa, propiàcia a moltes consideracions.

Charles Pagot, erudit professor de llatí, i entusiasta propagador del coneixement d'aquesta llengua, ha concebut la idea d'instaurar un teatre, on les representacions es donin en llatí, per tal d'ajudar, amb la més fàcil comprensió d'aquest idioma, a la seva àmplia expansió.

Desconeixem els detalls del projecte de M. Pagot i els fonaments en què basa les seves esperances d'èxit i d'eficàcia, però no es pot amagar la primera impressió que produeix el projecte.

Aquesta impressió, de caràcter exclusivament pedagògic, fa recordar que el professor de referència, potser sense donar-se'n compte perfecte, ha vingut a demostrar, amb la seva pensada, que és certa i viva la íntima connexió existent entre la paraula i l'acció en la manifestació dramàtica.

Aquesta connexió prové dels orígens mateixos del teatre i és el que avui obliga a que l'obra teatral tingui encara una valor primordial literària si es vol que conservi la seva pròpia naturalesa. En efecte, si l'acció no és el complement de la paraula, si no és la continuació plàstica de l'expressió verbal, i s'independitza d'ella, per absorvir l'atenció de l'auditori ella sola, el teatre deixa d'ésser teatre i es redueix a un espectacle com els focs artificials o els acrobates de circ equestre.

M. Pagot haurà comprès, sens dubte, que la paraula, acompanyada de l'acció, serà més comprensible, i aquesta facilitat no prové de res més, precisament, que d'aquella comprensió abans esmentada.

La qual cosa, com delem abans, ve a posar novament de manifest que tots aquests gèneres teatrals de tant èxit, que es fonamenten en la intriga, en l'acció, en el decorat, en la guapeja de les actrius, en la frevolitat de la música, en l'acudit, etc., i que, àdhuc molts, han assenyalat com a convenients per adaptar al teatre català, són espectaculars, però no són teatre.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA. AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Sessió Adrià Gual

En aquesta sessió ofereix en Gual una de les faules escèniques d'amor més belles de totes les literatures.

La primera part d'aquesta sessió inoblidable al Teatre de l'Orfèu Gracienc, la formen tres obres del que podríem dir-ne Teatre Sintètic.

En el parlament, l'autor, que es presenta amb el bagatge de tota una vida devota, fidel i esforçada pel Teatre, ens diu com creu que en el marc de l'escena s'hi poden portar i dir, com davant de l'altar, totes les manifestacions sinceres de l'esperit.

Avui el seu d'esperit, inquiet i sadollat de visions diverses, hi porta unes obres d'escalfassa de vida, obres llavors i obres sintètic, tot d'una peça.

Així com una història d'amor comença o fina a voltes en una bescada breu, que empeny a l'heroisme o essencial l'agredolç del renunciament, aquestes obres.

La Paràbola de les vidues a la Font: font a la qual tres vidues arriben, formoses i joves pel camí del poble — camí malangios de recordances — a omplir els dols. Elles mateixes són dols vessants de dolces sens objecte, sostinguts per la nanga feble de propòsits de vida resignada i closa.

I arriba l'home jove, ençà de sol i sed, i demana de la seva aigua — que bé podria ésser de la llur amor.

Elles es resisteixen amb aquella resistència de la dona que la fia en el concepte i que en el cor té tantes esgüerdes, i quan el jovecell agost pren el doli d'una d'elles, per la llure raó de que qui té sed vol beure, una pedra sortida de la mà atolondrada, el feteix. Arriba el vell — el Seny — i recull i se'n du el jove.

— Oh, vidues, doneu! Per què hi aneu a la font a l'hora que els jovecells hi passen?

Aquesta obra produeix la imprecisió grata d'un fris al boix al peu del qual hi hagués fulles verdes i tendres del boix de muntanya.

Segona: Bressolada, drama curt, punyent; llosa de drama.

La mare canta al fill adolter, paritxada i perdonada pel cel pel seu gran amor de mare.

Arriba, arriba, l'home — el pòc home, el marit no perdonador i trist, sinó consentit i perdut, que ha fet el pacte del silenci a canvi de la permesa vagància. En la incoherència de les seves paraules borbollant: en l'alcohol, va apareixent el trama-mèdula.

— Oh, aquests homes de mar que passen, creuen amb la passió que els sobreix i fugen!

I l'embric, al qual, en aparèixer, molestava el cant de bressol de la mare, va calent en la seva deliciosa fangada de la sof i vol, amenaça, exigeix, que la dona canti ara per ell.

Ella, obedidora, canta damunt del bressol, amb sanglots i llàgrimes, i quan no pot més i en la fatidica llar la fatiga fa callar: aquelles «vidas» que l'endemà es desvetllaran amb la mateixa tragèdia, un chor llunya d'angoix, des de les altes compassions pels petits innocents i les mares perdonadores penedides, signa la cançó catalana aconhortadora més purificada encara per la llunyania.

Es feridora la impressió d'aquest drama i el públic va seure amb una ovació.

Tancava la primera part de la sessió «Scherzo tràgic dels amants de Verona». Romança curta i lletja, la seva durada obsoleta.

Li porta flors i totes les altres flors de la seva voluntat, de les quals ell mateix n'ignora les espines.

I quan al migdia ell li parla, en cedeix la resistència i l'abraçada frívola i lliga, pel jardí nocturn passa la Mort amb la Dalila i els bandejos, també inevitablement, fatalment, car els grans amors normals són per la Mort prematura o gelosa en aquesta vida petita i encarrilada.

Aquesta obra — la pas cal con-

Espectacles

TEATRE TIVOLI

Telèfon 5060 A. Grandiosa companyia catalana de vodevil i grans espectacles

SANTPERE-BERGES

Avui, divendres, tarda, a les cinc, a preus populars. Butaca, 2 pessetes. General, 0'50. A petició del públic, la interessant obra en quatre actes de Sidney Garth, adaptació d'Amichatis.

CARN DE DONA

Obra representada en castellà, amb el títol de CARNE A LAS FIERAS. Inimitable interpretació d'aquesta companyia. Nit, a les deu. Última representació de nit, de la tragicomèdia popular catalana, evocació de la vida barcelonina de l'any 1840, en tres actes i un epíleg (sis quadros), escrita per Amichatis i Mantua.

BAIXANT DE LA FONT DEL GAT O LA MARIETA DE L'ULL VIU

Formidable èxit. L'obra del dia. — Demà, tarda, per única vegada en dissabte, tarda, la grandiosa obra BAIXANT DE LA FONT DEL GAT. Nit, estrena en aquest teatre de la tragèdia còmica-lírica en quatre actes i nou quadros, de Muevi-Eon, i G. de la Fonhardiere, traducció literària d'Amichatis, EL MISTERI DE SAINT CLOUD O EL CRIM DEL PEGOT. Tres anys d'èxit consecutiu a París. — Diumenge, tarda i nit, EL CRIM DEL PEGOT.

Es despatxa a comptaduria

Teatre de Novetats

Companyia ALBA-BONAFA.—Avui, divendres, nit, a les deu. PREUS ECONOMICS. Butaca amb entrada, 2'50 pessetes. Reposició de la comèdia en tres actes, dels senyors Arniches i Abat, EL PREMIO NOBEL. — Demà, tarda, a les cinc, matinée popular. EL RAYO. Nit, preus economics: EL PREMIO NOBEL. — El diumenge, tarda i nit, a preus economics: Tar-

da: EL PREMIO NOBEL. Nit. MONTMARTRE.

ELDORADO

Companyia Velasco Sarsuales i Revistes

Avui, divendres, tarda, a les cinc. Gran Matinée popular. Formós programa, figurant-hi la darrera representació de la preciosa sarsuela en un acte EL MAL DE AMORES. L'entremès EL CUARTITO DE HORA, per Maria Caballé i el senyor Mauri, i DARRERA REPRESENTACIO IRREMISSIBLEMENT de la formosa revista en sis quadros LA SEÑORITA DEL AÑO, creació d'Eugènia Zuffolli. Formosíssima presentació. Luxós vestuari. Nit, a les deu. L'entremès LECTURA Y ESCRITURA, i el colossal espectacle ARCO IRIS. Davassall de presentació. Riquíssim vestuari. Magnífica decorat. Art, Bellesa i Elegància. — Demà, dissabte, a les cinc. Matinée aristocràtica: ARCO IRIS. Nit: ARCO IRIS. — El diumenge, tarda i nit: ARCO IRIS. — El dilluns, tarda i nit: ARCO IRIS. — El dimarts, tarda i nit: ARCO IRIS. — Sempre: ARCO IRIS.

TEATRE COMIC

Avui, divendres, tarda, a dos quarts de cinc. «Música clàssica». «La guardia amarilla» i «La balsa de aceite». Butaca amb entrada, 1'50. General, 0'50. Nit, a tres quarts de deu. Primer: «El chiquillo»; segon: «La Remolino»; tercer: «Éxitas sense precedents, de la revista».

Que és gran Barcelona! en sis quadros, d'assumptes d'actualitat. Present de precioses flautes a tots els concurrents.

PALACE CINE

SALO DE MODA

Avui, divendres, tarda i nit. Magnífics programes. Importants estrénes. VIATGE DEL PRESIDENT DE LA REPUBLICA (segona part); AGENCIA DE RECERQUES; el colossal film de gran argument, SUBLIM ABNEGACIO; la pel·lícula de formós assumpte, ADEU MUSETA, i la de graciosíssim argument, LA CASA BUIDA.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Avui, divendres, moda, el més gran triomf del Reial Programa Ajuria: «Abnegació», pel gran artista Eliot Deuter, presentació, art i luxe insuperables; «Les malifetes de Maria», per Mabel Normand; «El noi del colmado», l'èxit més gran de bromes, per Tomaset. — Diumenge, nit: «Surt de la cuina», per Margarida Chille. — Dilluns: «La reverència del negre», per Tom Moore.

TURO PARK PARC DE MODA

Delicieux jardins. Diàriament concerts per la Banda de Caçadors de

Barcelona. Cada nit, de nou a dotze. SOPARS, amenitzats per l'admirable ORQUESTRA VIENESA a la terrassa del Restaurant. Coberts 750 pessetes i a la carta. Servei d'autobusmitus des de la Plaça de Catalunya al Turó Park. ENTRADA DE PASSEIG, 50 CENTIMS

FUTBOL

Barcelona contra Unió S. de Sans

Dia 23, al camp del F. C. PALAFRUGELL. Tren especial organitzat per la Unió S. de Sans. Sortida a les 9'45 del matí; tornada el mateix dia. Per inscripcions a La Catalana, Riego, núm. 38 (Sans); Alimundo, Aragó.

261; Agència Castell Gimbernau, Manresa, 1, fins demà, dissabte, a les 9.

Frontó Principal Palace

Avui, nit, dos interessants partits.

EDEN CONCERT

Asalt, 12. Exit de CARME FERRER i MARIA PUJOL. Enorme èxit de l'eminent transformista imitador BERTINI. — Molt aviat, debut de les ESQUATUARIES VIVENTS. — Orquestra Tzigans PLANAS.

Litinoides SERRA
La mejor agua de mesa

se obtiene mezclando el contenido de esta bolsita con un litro de agua, a ser posible, hervida. Tápese la botella inmediatamente después de haber procedido a la mezcla.

Esta es la verdadera bolsa de los Litinoides Serra

Primera sal litínica fabricada en España para la obtención de sabrosísima agua de mesa, maravilla de salud. Exigid el nombre registrado LITINOIDES en letra blanca sobre fondo azul.

FÁBRICA DE PRODUCTOS FARMACÉUTICOS
A. SERRA.-REUS
EN COLOR AZUL

Serveis de la Companyia Trasatlántica

LINIES A ANTILLES, MEXIC, NOVA YORK I COSTAFIRME MONTSERRAT

El vapor sortirà el 25 de juliol de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a Nova York, Havana i Veracruz.

ALFONSO XII

El vapor sortirà el 17 d'agost de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge per a Costaferme i Pacific amb trasbord a Havana.

ANTONIO LOPEZ

El vapor sortirà el dia 10 d'agost de Barcelona, el 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, Colón, Sabanailla, Curacao, Puerto Cabello i La Guayra. S'admet càrrega i passatge amb trasbord cap a Veracruz.

LINIA DE BUENOS AIRES INFANTA ISABEL DE BORBON

El vapor sortirà el dia 4 d'agost de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

LINIA DE FERNANDO POO SAN CARLOS

El vapor sortirà el mes d'agost de Barcelona amb escales a València i Alacant, i el de Cadix cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demés escales intermèdies i Fernando Poo.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlántica té establerts els especials ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona i Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'annunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fil.

Callicida ESCRIVÀ

Unic remei d'èxit segur per a

Ulls de Poll i Durícies

De venda en les principals farmàcies

DEPOSITARIS, J. ULLACH C. BRUCH, 49

CÚRESE TOMANDO

EVITE ESTO

Píldoras DeWitt

CURAN el DOLOR de ESPALDA

Se venden en todas las farmacias y centros de especificos. — Unicos depositarios: ANDREU y RAMON, Rambla de Cataluña, 119, Barcelona. — Escriba hoy mismo pidiendo un librito y una muestra GRATIS de nuestras "Píldoras de Witt", adjuntando 15 céntimos para el franqueo.

FUMADORS

VEGETAL I SENSE COLA

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes
Tot el que s'ecessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

La Puda de Banyoles

Balneari d'Aigües sulfídriques, sulfidratades-sòdiques, silicatades i radioactives, que són les d'Europa, que contenen més sílice coloidal i silicat-sòdic, té una temporada oficial que comença el 1.º de maig i acaba en 31 d'octubre.

Correspondència

Tenim a disposició del públic un servei especial de

CASILLES

Llista particular per a rebre la correspondència. Servei ràpid i esmerat.

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIO
Rbla. Flors, 16, baixos
Telèfon 4.983-A.

Catarro dels nois

L'Anti-catarro BORBONET, és el veritable específic acordat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis i tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Lloguers

Pianos de lloguer de variis preus. Bruch n.º 78, entresol. C. BIEGER.

Vendes

COPIES

Circulars

reproduïdes en l'aparell MULTIGRAPH LES MES PERFECTES

Casa Garcia Suarez 38, Rambla Catalunya Telèfon 4335 A.

FONOGRAFS, DISCOS

Venda, canvi i lloguer NEW-PHONO, Ample, 37

XINXES

Un flascó patentat d'AKANTROL les extermina per sempre. Únic producte que es ven a prova. — Dr. Dou, 14, ent. De venda: Bañús i Soler, V. Ferrer, Monagal, Dalmau i Oliveras, Vidar i Ribas, Urriach Viladot, El Siglo i principals drogueries. Diploma d'Honor a l'Exposició d'Hygiene.

Medicaments

químico-farmacològics, especials farmacèutics, signes minora, es reben directament dels punts d'origen. Farmàcia de Botet, Baità, Rambla de Catalunya núm. 4, cantonada Ronda de la Unió, versant.

Fins 10.000 duros

s'admetran per a ampliació d'important negoci industrial. Escriu: Tiroleses n.º 2233, Pelayo, 1.